

EKOPRZESTRZEŃ Jacek Hoffmann
80-299 Gdańsk, ul. Orfeusza 1/1
tel./fax (58)7197658, tel. 0608011167,
e-mail: ekogdansk@wp.pl

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA IŁAWY

Autor:

mgr Jacek Hoffmann

- biegły nr 0011 z listy Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w zakresie ochrony przyrody (2000 r.)
- biegły nr 0475 z listy Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w zakresie sporządzania prognoz skutków wpływu ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko (1998 r.)

Gdańsk lipiec 2010

SPIS TREŚCI

1. Podstawa prawna opracowania	2
2. Spis wykorzystanych prognoz oddziaływania na środowisko	2
3. Dodatkowo wykorzystana literatura, materiały archiwalne i kartograficzne	3
4. Informacje o głównych celach i zawartości projektowanego dokumentu oraz o jego powiązaniach z innymi dokumentami	7
5. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	9
6. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	9
7. Istniejący stan środowiska, w tym na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz istniejące problemy ochrony środowiska z uwzględnieniem obszarów podlegających ochronie	10
7.1. Przyrodnicze konsekwencje wynikające z położenia Iławy w regionie	10
7.2. Struktura, funkcjonowanie i zasoby środowiska przyrodniczego oraz bioróżnorodność	11
7.3. Odporność środowiska przyrodniczego na degradację i zdolność do regeneracji	22
7.4. Zatwierdzone i projektowane formy ochrony przyrody, środowiska, krajobrazu naturalnego i kulturowego	23
7.5. Zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, krajobrazu i zdrowia ludzi	25
7.6. Ocena istniejącej infrastruktury ochrony środowiska	35
8. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	40
9. Cele i problemy ochrony środowiska w projektowanym dokumencie	41
10. Przewidywane oddziaływania, w tym na Obszary Natura 2000	43
10.1. Przewidywane oddziaływania ustaleń projektu planu – na Obszary Natura 2000	43
10.2. Przewidywane oddziaływania ustaleń projektu planu – na Park Krajobrazowy Pojezierza Iławskiego	44
10.3. Przewidywane oddziaływania ustaleń projektu planu – na obszary chronionego krajobrazu	45
10.4. Przewidywane oddziaływania ustaleń projektu planu – na pozostałe tereny	46
10.5. Wnioski dotyczące przewidywanych oddziaływań	47
10.6. Pozytywne ustalenia projektu planu i tereny potencjalnie uciążliwe	48
11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	55
12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą	55
13. Rozwiązania alternatywne oraz propozycje uzupełnień i poprawek	56
14. Streszczenie i wnioski sporządzone w języku niespecjalistycznym	59

Załączniki:

1. Rysunek opracowania ekofizjograficznego dla całego obszaru miasta Iławy
2. 10 rysunków prognozy oddziaływania na środowisko

1. Podstawa prawna opracowania

Konieczność sporządzenia „Prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Iławy” – określa art. 51 ust. 1 w związku z art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, z późn. zmianami), zwanej dalej „ustawą”.

Zgodnie z art. 53 w związku z art. 57 pkt 2 i art. 58 pkt 2 ustawy – organ (Burmistrz Miasta Iławy) opracowujący projekt planu uzgadnia zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Zakres i stopień szczegółowości niniejszej prognozy jest zgodny z art. 51. ust. 2 pkt 1-3 oraz art. 52 ust. 1-2 ustawy.

Obszar objęty planem i prognozą, obejmuje powierzchnię miasta Iławy w granicach administracyjnych wynosząca 2 188 ha. Analizą objęto również tereny położone wokół granic administracyjnych miasta Iławy.

2. Spis wykorzystanych prognoz oddziaływania na środowisko

- 1) Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Iława na lata 2008-2015
- 2) Hoffmann J., 1999, Prognoza skutków wpływu ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Iława na środowisko przyrodnicze, EKOPRZESTRZEŃ, Elbląg
- 3) Hoffmann J., 2001, Prognoza oddziaływania na środowisko zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Iławy, EKOPRZESTRZEŃ, Elbląg
- 4) Hoffmann J., 2002, Prognoza oddziaływania projektu zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Iławy na środowisko, EKOPRZESTRZEŃ, Elbląg
- 5) Hoffmann J., 2010, Prognoza oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji „Programu ochrony środowiska miasta Iławy na lata 2010-2013 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2014-2017”, EKOPRZESTRZEŃ, Gdańsk

3. Dodatkowo wykorzystana literatura, materiały archiwalne i kartograficzne

- 1) Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Iławskiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-2016 – załącznik do Uchwały Nr XXXV/228/09 Rady Powiatu Iławskiego z dnia 29 grudnia 2009 r.
- 2) Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-2016 – załącznik do Uchwały Nr XXXV/228/09 Rady Powiatu Iławskiego z dnia 29 grudnia 2009 r.
- 3) Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska. Program ochrony środowiska miasta Iławy na lata 2010-2013 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2014-2017 (projekt, czerwiec 2010)
- 4) Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004 (2007), Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań
- 5) Bandelewska B., Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla miasta Iława na lata 2009-2030 – załącznik do Uchwały Nr XXXII/455/09 Rady Miejskiej w Iławie z dnia 28 stycznia 2009 r.
- 6) Ciołkowski M., 2002, Przegląd ekologiczny składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zlokalizowanego w m. Iława, powiat iławski, województwo warmińsko-mazurskie
- 7) Dokumentacja Hydrogeologiczna Głównych Zbiorników Wód Podziemnych Nr 209 –Karnicki, Nr 210 – Iławski, Nr 211 – Samborowski wykonana przez Przedsiębiorstwo Hydrogeologiczne w Gdańsku w 1996 r. i zatwierdzona przez Ministra OŚZNiL dnia 25 czerwca 1998 r.
- 8) Ebelst M., 2007, Rekultywacja składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Iławie
- 9) Hoffmann J., 1998, Studium przyrodnicze do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Iławy, Atelier Hoffmann, Elbląg
- 10) Hoffmann J., 2002, Ekofizjografia do zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Iławy, EKOPRZESTRZEŃ, Elbląg
- 11) Hoffmann J., 2003, Program ochrony środowiska miasta Iławy na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011 (załącznik do Uchwały Nr XVII/177/2003 Rady Miejskiej w Iławie z dnia 17 grudnia 2003 r.), EKOPRZESTRZEŃ, Elbląg

- 12) Hoffmann J., 2004, Ekofizjografia do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego komunikacyjnego węzła integracyjnego w rejonie dworca kolejowego w Iławie, EKOPRZESTRZEŃ, Elbląg
- 13) Hoffmann J., 2004, Ekofizjografia do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rozwojowych w Iławie, EKOPRZESTRZEŃ, Elbląg
- 14) Hoffmann J., 2004, Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego komunikacyjnego węzła integracyjnego w rejonie dworca kolejowego w Iławie, EKOPRZESTRZEŃ, Elbląg
- 15) Hoffmann J., 2004, Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rozwojowych w Iławie, EKOPRZESTRZEŃ, Elbląg
- 16) Hoffmann J., 2009, Opracowanie ekofizjograficzne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego całego obszaru miasta Iławy, EKOPRZESTRZEŃ, Gdańsk
- 17) Informacje dla mieszkańców miasta Iławy jak postępować w sytuacjach zagrożeń, 2001 UM Iławy, MIOC, Iława
- 18) Inwentaryzacja surowców mineralnych na obszarze gminy Iława woj. olsztyńskie, 1993, Przedsiębiorstwo Geologiczne, Warszawa
- 19) Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET - POLSKA, 1995, pr. zbiorowa pod red. A. Liro, Fundacja IUCN Poland, Warszawa
- 20) Kondracki J., 1994, Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne, PWN, Warszawa
- 21) Kotliński A., 1990, Opracowanie - diagnozy aktualnego stanu środowiska przyrodniczego m. Iławy i oceny przydatności środowiska przyrodniczego dla potrzeb rozwoju m. Iławy
- 22) Krawiec T., 2003, Plan zaopatrzenia w energię elektryczną miasta Iława
- 23) Kształtowanie Systemu Przyrodniczego Miasta, 1996, pr. zbiorowa pod red. B. Szulczewskiej i J. Kaftana, IGPiK, Warszawa
- 24) Linie i stacje elektroenergetyczne w środowisku człowieka, 2002, PSE, Warszawa
- 25) Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Iława – załącznik nr 1 do Uchwały Nr XXXVII/514/09 Rady Miejskiej w Iławie z dnia 24 czerwca 2009 r.
- 26) Mapy glebowo-rolnicze dla miasta Iławy 1:5 000, WBGiUR, Olsztyn
- 27) Mapa hydrogeologiczna Polski 1: 200 000, 1982, Arkusz Iława, IG, Warszawa
- 28) Mapy topograficzne miasta Iławy 1:10 000
- 29) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Iławy, uchwalony Uchwałą Nr XVII/155/99 Rady Miejskiej w Iławie z dnia 29 grudnia 1999 r., Atelier Hoffmann, Elbląg

- 30) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Iławy, projekt lipiec 2010, Atelier Hoffmann, Elbląg
- 31) Ocena stanu czystości jezior badanych w roku 2002 (2003), WIOŚ, Elbląg
- 32) Ocena stanu sanitarnego miasta Iławy za 2008 r., PPIS, Iława
- 33) Opracowanie fizjograficzne do projektu planu ogólnego miasta Iławy, 1990, pr. zbiorowa pod red. S. Bagińskiego, Olsztyn
- 34) Plan gospodarki odpadami dla miasta Iławy na lata 2004-2007 z uwzględnieniem lat 2008-2011 – załącznik do Uchwały Nr XXI/237/2004 Rady Miejskiej w Iławie z dnia 16 czerwca 2004 roku
- 35) Plan Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko” aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015 – załącznik do Uchwały Nr XVIII/46/2010 Zgromadzenia Związku Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko” z dnia 25 marca 2010 r.
- 36) Plan Ochrony Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego – załączniki 1-3 do rozporządzenia Nr 1 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14 stycznia 2005 r.
- 37) Plan Ochrony Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Lasy Iławskie” (PLB 280005) – projekt marzec 2009
- 38) Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Iława na lata 2007 – 2016
- 39) Podział hydrograficzny Polski 1:200 000, 1980, Arkusz Iława, IMGW, Warszawa
- 40) Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016 - załącznik do Uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 maja 2009 r. (M.P. z 2009 r. Nr 34, poz.501)
- 41) Potencjalna roślinność naturalna Polski-mapa 1: 300 000, IGiPZ PAN, Warszawa
- 42) Program Ochrony Przyrody i wartości kulturowych Nadleśnictwa Iława
- 43) Program ochrony środowiska miasta Iławy na lata 2004 – 2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008 – 2011” – załącznik do Uchwały Nr XVI/177 Rady Miejskiej w Iławie z dnia 17 grudnia 2003 r.
- 44) Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 – 2014 – załącznik do Uchwały Nr XIII/248/07 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2007 r.
- 45) Program zarządzania ochroną Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Lasy Iławskie” (PLB 280005) – marzec 2009
- 46) Przeglądowa mapa geomorfologiczna Polski 1: 500 000, Arkusz Gdańsk, IGiPZ PAN, Kraków
- 47) Pucek Z., Raczyński J., 1983, Atlas rozmieszczenia ssaków w Polsce, PWN, Warszawa

- 48) Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2003 (2004), Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Olsztyn
- 49) Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2004 roku (2005), Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Olsztyn
- 50) Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2005 roku (2006), Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Olsztyn
- 51) Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2006 roku (2007), Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Olsztyn
- 52) Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2007 roku (2008), Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Olsztyn
- 53) Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2008 roku (2009), Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Olsztyn
- 54) Rozporządzenie Nr 1 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14 stycznia 2005 r. w sprawie Planu Ochrony Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego (D.U. Woj. z 2005 r., Nr 7, poz. 146)
- 55) Rozporządzenie Nr 27 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 lipca 2005 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Iława (D. U. Woj. z 2005 r. Nr 98, poz. 1290), zmienione Rozporządzeniem Nr 19 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 17 marca 2008 r. (D. U. Woj. z 2008 r. Nr 45 , poz. 951) oraz Uchwałą Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr XXXII/615/09 z dnia 25 sierpnia 2009 r.
- 56) Rozporządzenie Nr 37 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 września 2005 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego w części dotyczącej województwa warmińsko-mazurskiego (D.U. Woj. z 2005 r. , Nr 140 poz. 1649)
- 57) Rozporządzenie Nr 35 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 czerwca 2006 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w sprawie Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego w części dotyczącej województwa warmińsko-mazurskiego (D.U. Woj. z 29 czerwca 2006 r., Nr 86, poz. 1472)
- 58) Rozporządzenie nr 31 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego (część A[m.in. w mieście Iława] i część B) (D.U. Woj. z 2008 r. , nr 71 poz. 1357)
- 59) Rozporządzenie nr 50 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 2 lipca 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Doliny Dolnej Drwęcy (D.U. Woj. z 2008 r. , nr 108 poz. 1832)

- 60) Roślinność rzeczywista Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego – mapa 1:30 000, ART., Olsztyn
- 61) Stan sanitarno-higieniczny województwa warmińsko-mazurskiego 2008, WSSE, Olsztyn
- 62) Strategia rozwoju Iławy na lata 2004-2015 – załącznik do Uchwały Nr XVI/174/2003 Rady Miejskiej w Iławie z dnia 17 grudnia 2003 r.
- 63) Strategia wdrażania krajowej sieci ekologicznej ECONET-Polska, 1998, pr. zbiorowa pod red. A. Liro, Fundacja IUCN Poland, Warszawa
- 64) Strona internetowa Natura 2000
- 65) Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Iława – załączniki do Uchwały Nr XXX/431/08 Rady Miejskiej w Iławie z dnia 17 grudnia 2008 r.
- 66) Uproszczony plan urządzenia lasu komunalnego gminy miejskiej Iława na okres od 1.01.2006 r. do 31.12.2015 r., „LAS-GEO”, Iława
- 67) Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych Spółki z o.o. „Iławskie Wodociągi” na lata 2009-2013 – załącznik do Uchwały Nr XLIV/567/2009 Rady Miejskiej w Iławie z dnia 23 grudnia 2009 r.

4. Informacje o głównych celach i zawartości projektowanego dokumentu oraz o jego powiązaniach z innymi dokumentami

Celem ustaleń planu jest:

- 1/ określenie ram prawa miejscowego ustalającego optymalne dla mieszkańców i środowiska przyrodniczego, zasady jakościowego doskonalenia zagospodarowania przestrzennego jego obszaru,
- 2/ świadome zabezpieczenie przestrzeni miejskiej przed zagrożeniami wynikającymi z dynamicznych procesów rozwoju miasta,
- 3/ minimalizacja konfliktów pomiędzy interesem publicznym i prywatnym, wynikających z kolizji funkcji oraz z ograniczonych możliwości wykorzystania terenów na wszystkie wnioskowane funkcje,
- 4/ stworzenie ram prawnych dla harmonijnego zagospodarowania przestrzennego obszaru miasta z uwzględnieniem jego specyfiki oraz zasad zrównoważonego rozwoju.

Zapisy tekstu planu dotyczą następujących zagadnień:

- 1) przepisy ogólne urbanistyki
 - w zakresie architektury i krajobrazu miasta
 - w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego
- 2) - w zakresie ochrony ustalenia dla całego obszaru planu
 - w zakresie środowiska przyrodniczego
 - w zakresie komunikacji
 - w zakresie infrastruktury technicznej
- 3) uszczegółowienie ustaleń dla poszczególnych 7 jednostek planistycznych (A, B, C, D, E, F, G) w tym dla
 - strefy zabudowy mieszkaniowej
 - strefy zabudowy usługowej
 - strefy zabudowy produkcyjno-składowej
 - strefy zieleni
 - strefy wód powierzchniowych
- 4) przepisy końcowe.

10 Rysunków (1A, 1B, 1C-a, 1C-b, 1C-c, 1D, 1E, 1F-a, 1F-b, 1G) dla 7 jednostek planistycznych (A, B, C, D, E, F, G) zawiera łącznie następujące elementy:

- rozgraniczenia
- strefy zabudowy mieszkaniowej
- strefy zabudowy usługowej
- strefy zabudowy produkcyjno-składowej
- strefy zieleni
- strefy wód
- strefy komunikacji
- strefy obiektów infrastruktury technicznej
- kształtowanie krajobrazu miejskiego
- ochrona środowiska przyrodniczego
- ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Projekt planu powiązany jest z następującymi dokumentami:

- 1) Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Iława – załączniki do Uchwały Nr XXX/431/08 Rady Miejskiej w Iławie z dnia 17 grudnia 2008 r.
- 2) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Iławy z 1999 r. i wszystkie kolejne zmiany.

5. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Zakres i stopień szczegółowości prognozy wynika z art. 51. ust. 2 pkt 1-3 oraz art. 52 ust. 1-2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, z późn. zmianami).

Niniejszą prognozę oparto na szczegółowej analizie ustaleń projektu planu, na opracowaniu ekofizjograficznym z sierpnia 2009 r., na badaniach terenowych z lat 1998-2009 oraz na analizie literatury, zdjęć lotniczych i satelitarnych, materiałów archiwalnych i kartograficznych oraz użytych informacji z urzędów i instytucji.

Wykorzystano metody: indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych (przestrzenno-czasowych), analiz kartograficznych i satelitarnych.

6. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Proponuje się przeprowadzanie analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu w kontekście jego wpływu na środowisko, krajobraz, ludzi i obszary chronione – raz na cztery lata – w powiązaniu z analizą aktualności „Studium...” przeprowadzoną przez Burmistrza Miasta Iławy przynajmniej raz w kadencji Rady Miejskiej w Iławie.

7. Istniejący stan środowiska, w tym na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz istniejące problemy ochrony środowiska z uwzględnieniem obszarów podlegających ochronie

7.1. Przyrodnicze konsekwencje wynikające z położenia Iławy w regionie

Miasto Iława o pow. 2 188 ha w granicach administracyjnych i liczbie ludności 32 347 (*dane Urzędu Statystycznego wg stanu na 31 grudnia 2008 r. wg faktycznego miejsca zamieszkania*) położone jest:

- w południowo-wschodniej części mezoregionu Pojezierza Iławskiego,
- w systemie dorzecza Wisły, w tym w
 - zlewni chronionej Drwęcy, w tym w zlewnie Strugi i Iławki, w tym w zlewni jez. Jeziorak,
 - zlewni Osy, w tym w zlewni jez. Silm,
- w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 210 „Iława” (bez południowej części miasta),
- częściowo (północno-zachodnia część Iławy) w Obszarze Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Lasy Iławskie” PLB280005, wyznaczonym na podstawie Dyrektywy Ptasiej, dla którego opracowany został projekt Planu Ochrony i Program zarządzania ochroną
- częściowo (północno-zachodnia część Iławy) w Specjalnym Obszarze Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Ostoja Iławska” PLH280027, wyznaczonym na podstawie Dyrektywy Siedliskowej
- częściowo (północno-zachodnia część Iławy) w Parku Krajobrazowym Pojezierza Iławskiego (z otuliną, północna część Iławy), dla którego obowiązującą przepisy dwóch rozporządzeń Wojewody z 2005 i 2006 r. oraz ustalenia Planu Ochrony z 2005 r.
- częściowo w Obszarach Chronionego Krajobrazu – Pojezierza Iławskiego (część A) i Doliny Dolnej Drwęcy (wzdłuż Iławki i wokół jez. Dół), gdzie obowiązują ustalenia dwóch rozporządzeń Wojewody z 2008 r.,
- w wieloprzestrzennym zachodniomazurskim obszarze węzłowym o znaczeniu międzynarodowym w sieci ekologicznej ECONET – Polska; w hierarchii sieci ekologicznej jest to obszar o randze najwyższej.

Miasto Iława jako interakcyjny system antropogeniczno-przyrodniczy jest sumą wzajemnych oddziaływań trzech podsystemów:

- 1) podsystemu przyrodniczego, który oddziałuje na miasto i jego mieszkańców szczególnie poprzez hydrosferę (wody powierzchniowe i podziemne oraz ich obieg) i cyrkulację atmosfery oraz w mniejszym stopniu poprzez litosferę i biosferę,
- 2) podsystemu antropogenicznego, który oddziałuje na środowisko przyrodnicze, krajobraz i zdrowie ludzi poprzez zanieczyszczenia atmosfery, wód powierzchniowych i podziemnych, degradację powierzchni ziemi, hałas, pole i promieniowanie elektromagnetyczne oraz zagrożenia dla zwierząt, a także degradacje roślinności i dewastację krajobrazu,
- 3) podsystemu administracyjnego, który ma wpływ na system przyrodniczy i antropogeniczny poprzez decyzje administracyjne w granicach administracyjnych miasta.

Granica systemu antropogeniczno-przyrodniczego Iława jest zatem sumą granic trzech podsystemów i obejmuje obszar większy niż zawarty w granicach administracyjnych. Wokół miasta znajdują się tereny w granicach administracyjnych gminy wiejskiej Iława.

7.2. Struktura, funkcjonowanie i zasoby środowiska przyrodniczego oraz bioróżnorodność

Dominujące typy środowiska przyrodniczego i ich funkcjonowanie

W mieście Iława dominują następujące typy środowiska przyrodniczego:

- 1) terenami zabudowane na równinie sandrowej i wysoczyźnie morenowej płaskiej, w podłożu oprócz sztucznych nasypów również z piaskami, żwirami, piaskami gliniastymi i glinami lekkimi; materia dostarczana jest z atmosfery i sztucznie przez człowieka; dominuje tu odpływ wody przez system kanalizacji deszczowej, wsiąkanie wody występuje w miejscach bez sztucznej nawierzchni; charakterystyczna jest tu duża emisja ciepła, a także emisja substancji chemicznych szczególnie na terenach przemysłowo-składowych,
- 2) dna rynien polodowcowych z jeziorami, ciekami, zbiorowiskami łąk wilgotnych i utworami torfowymi; dominuje tu akumulacja materii, w tym zanieczyszczeń stałych, płynnych i gazowych z terenów wyżej położonych oraz tranzyt wody i materii zgodnie ze spadkiem cieków; przewietrzanie zmienne w zależności od położenia rynny względem przeważających kierunków wiatru i ich domknięcia lub otwarcia od strony nawietrznej,
- 3) roślinność zmienna pól uprawnych na wysoczyźnie morenowej płaskiej, z glebami brunatnymi właściwymi w podłożu z piaskami gliniastymi i glinami lekkimi, woda i materia dostarczane są

- z atmosfery; dominuje spływ wody i jej ograniczone wsiąkanie oraz tranzyt materii ku terenom niżej położonym; energia słoneczna akumulowana jest głównie w roślinach i w glebie,
- 4) zbiorowiska leśne na równinie sandrowa i wysoczyźnie morenowej falistej, w podłożu z piaskami, piaskami gliniastymi i glinami lekkimi; występuje tu w zależności od usłonecznienia parowanie wody z powierzchni roślin oraz średnie wsiąkanie w podłoże; w lokalnych zagłębieniach występuje retencja wody; energia słoneczna akumulowana jest w masie biotycznej roślinności.

Utwory geologiczne

Wśród utworów powierzchniowych występują:

- piaski i żwiry sandrowe w północno-zachodniej, południowej, środkowej i wschodniej części miasta,
- gliny zwałowe w północnej i zachodniej części miasta,
- torfy i utwory mułowo-torfowe w dnach form dolinnych (rynnny polodowcowe), szczególnie jednej biegnącej wzdłuż Strugi Tynwałd (zw. k. Iławskim lub k. Tynwałd) od j. Łabędź do rz. Iławki, drugiej na południowym-wschodzie miasta, w mniejszym stopniu wzdłuż Iławki i na południu oraz w zagłębieniach wytopiskowych zwłaszcza w północnej i zachodniej części miasta,
- piaski i żwiry oraz ropy kopalne na wyspie Wielka Żuława.

Z dostępnych materiałów wynika, że miąższość zalegania utworów czwartorzędowych wynosi na terenie Iławy od 184 do 235 m, a głębiej występują utwory trzeciorzędowe.

Istniejące tu wcześniej zasoby piasku i żwiru zostały wyeksploatowane w granicach administracyjnych miasta,

Rzeźba terenu

Najbardziej charakterystycznym elementem rzeźby terenu miasta Iławy są formy erozji lodowcowej - rynny polodowcowe:

- j. Jeziorak i j. Mały Jeziorak,
- rzeki Iławki, j. Iławskiego Małego i j. Iławskiego (zw. j. Dół),
- j. Łabędź i wzdłuż Strugi Tynwałd (zw. k. Iławskim lub k. Tynwałd),
- j. Silm i j. Szymbarskiego,

- od południowo-zachodniego krańca j. Jeziorak wzdłuż południowej granicy miasta w kierunku cieku Struga Radomno z odejściem wzdłuż ul. Kolejowej w kierunku ul. Lubawskiej oraz z odejściem w kierunku j. Mułek,
- na północ od Osiedla Lubawskiego pomiędzy rynnami rzeki Iławki i j. Iławskiego (zw. j. Dół).

Różnice wysokości względnych na zboczach rynien polodowcowych wynoszą do 23 metrów ze spadkami powyżej 10 %.

W zachodniej, południowej, środkowej i częściowo wschodniej części miasta pomiędzy rynnami polodowcowymi występują równiny sandrowe o stosunkowo małej różnicy wysokości względnych.

W północnej i częściowo wschodniej części miasta występuje wysoczyzna morenowa płaska.

Urozmaicenie wprowadzą liczne zagłębienia wytopiskowe.

W północnej części miasta położony jest kem – wyspa Wielka Żuława o pow. 82,08 ha. Jest to największa wyspa śródlądowa Polski. Nieprawdą jest powtarzany mit, że jest to największa wyspa śródlądowa Europy, gdyż znacznie większe są wyspy śródlądowe położone w innych częściach Europy np. na jeziorach fińskich.

Najniższym położonym miejscem jest dno rynny polodowcowej cieku Struga Radomno w południowej części miasta o wys. 92 m n.p.m., a najwyższe wzniesienie na Osiedlu Gajerek o wys. 125 m n.p.m.

Klimat

Materiały obserwacyjne pochodzą z posterunku meteorologicznego w Prabutach (dane z lat 1961- 1970) oraz posterunku opadowego w Iławie (dane z lat 1965 – 1995).

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 6,8°C, średnia lipca 17,2°C, a stycznia -3,7°C. Średnie dzienne usłonecznienie rzeczywiste w lecie (VI – VIII) wynosi 7 – 7,5 godzin, zaś w zimie (XII – II) poniżej 1,3 godziny.

Średni opad roczny w Iławie wynosi 671 mm. W bardzo suchym roku 1969 roczny opad wyniósł 422 mm w Prabutach, zaś w bardzo wilgotnym roku 1970 – 1007 mm. Najwięcej opadów występuje w lipcu i sierpniu, najmniej w miesiącach zimowych. Średnia liczba dni z opadem całodziennym w lecie wynosi poniżej 4, a w zimie 5 – 10 dni.

Średnia liczba dni z burzą wynosi 18. Średnia liczba dni z mgłą w roku wynosi 50. Średnia liczba mgieł w październiku (miesiącu z największą liczbą mgieł) wynosi 10.

Średnia liczba dni w roku z pokrywą śnieżną wynosi 80, zaś z pokrywą śnieżną o grubości powyżej 10 cm – 35 dni.

Średnia wilgotność powietrza wynosi 81,8 %, najniższa w maju, najwyższa w grudniu.

Średnia prędkość wiatru (dane z lat 1965 – 1971) wynosi 3,3 m/s, największa w styczniu, najmniejsza w sierpniu. Udział wiatrów bardzo silnych powyżej 15 m/s wynosi 0,7 %, a silnych 10 – 15 m/s – 2,5 %. Najsilniejsze wiatry występują z południowego wschodu i zachodu, a najsłabsze ze wschodu.

Rozkład wiatrów przedstawia się następująco: z południowego zachodu 25,2 %, z południa 21,1 %, z południowego wschodu 10,4 %, z zachodu 7,2 %, z północnego wschodu 6,4 %, z północy 5,5 %, ze wschodu 4,9 %, z północnego zachodu 3,3 %, cisze 16 %.

Rzeźba terenu, wody powierzchniowe, roślinność i użytkowanie odgrywają decydującą rolę w kształtowaniu się klimatu lokalnego, mając wpływ na ruchy pionowe i poziome powietrza.

Wody powierzchniowe

Miasto Iława znajduje w dorzeczu Drwęcy, a niewielki obszar na zachodzie (zlewnia j. Silm) należy do dorzecza Osy. Granicę między dorzeczami wyznacza dział wodny II rzędu.

Trzy zlewnie wyznaczone działami III rzędu wchodzi w skład dorzecza rzeki Drwęcy (zlewnia chroniona). Są to następujące zlewnie:

- zlewnie bezpośrednio j. Jeziorak i j. Mały Jeziorak, które są częścią zlewni rzeki Iławki,
- zlewnie j. Łabędź, Strugi Tynwałd (zw. k. Iławskim lub k. Tynwałd), j. Iławskiego Małego i j. Iławskiego (zw. j. Dół), które są częścią zlewni rzeki Iławki
- zlewnia Strugi Radomno (zw. Rowem Marzyńskim na odcinku w Iławie) wraz ze zlewniami j. Mułek i j. Łąka (Lonken lub Łąckie), która są częścią zlewni j. Radomno.

Wody powierzchniowe w granicach administracyjnych Iławy zajmują 343 ha, co stanowi 15,68 % powierzchni miasta.

Głównym ciekim omawianego obszaru jest rzeka Iławka, której długość całkowita wynosi, 62,4 km, a zlewnia całkowita zajmuje powierzchnię 379,5 km². W granicach administracyjnych miasta znajduje się przy ul. Kościuszki jeden jaz na Iławce bez przepławki dla ryb. Różnica wysokości poziomu wody przed jazem i za jazem wynosi 1,95 m. Poniżej informacja ze strony internetowej RZGW Gdańsk (www.rzgw.gda.pl).

Jaz Iława znajduje się na rzece Iławce (ok. 1 km od wylotu z Jez. Jeziorak) w rejonie mostu drogowego przy ul. Kościuszki.

Zadaniem jazu jest piętrzenie jeziora Jeziorak na stanowisku szczytowym systemu Jezior Warmińskich i umożliwienie żeglugi na odcinku Iława - Miłomłyn oraz Miłomłyn - Buczyniec. W okresie wezbrań jaz przepuszcza zaś wody rzeką Iławką przez Jez. Iławskie do rz. Drwęcy i dalej do Wisły. Jaz Iława jest jednym z kluczowych obiektów z punktu widzenia gospodarki wodą w Systemie Jezior Warmińskich. Zrzut wód z Jeziora Jeziorak w dolinę rzeki Drwęcy może się odbywać albo przez jaz Iława do rz. Iławki a następnie rz. Iławką do Drwęcy, albo jazem Miłomłyn do Jez. Drwęckiego a następnie jazem Samborowo do rz. Drwęcy, przy czym proporcja pomiędzy zrzutem jazem Iława a jazem Miłomłyn może być sztucznie sterowana w zależności od sytuacji hydrologicznej w dolinie Drwęcy. Jaz został wybudowany ok. roku 1870 i poddany generalnej przebudowie w latach 1920-26 oraz remontowi kapitalnemu w 1995r.

Jaz zamykany jest czterema zasuwami drewnianymi pojedynczymi o napędzie ręcznym. Konstrukcja betonowa wzmocniana jest elementami stalowymi.

Podstawowe dane techniczne jazu:

• klasa budowli	IV
• 4 przęsła o świetle po 1.83m	4*1.83 = 7.32 m
• długość konstrukcji	14.9m
• rzędna progu	98.61 m Kr
• rzędna pomuru	98.38 m Kr
• rzędna poszuru	97.62 m Kr
• rzędna kładki dla pieszych	100.60 m Kr
• rzędna przyczółków	103.35 - 100.60 m Kr

Charakterystyczne poziomy wody na górnym stanowisku jazu:

• minimalny poziom piętrzenia	99.24 m Kr (890 cm)
• maksymalny poziom piętrzenia	99.44 m Kr (910 cm)
• stan ostrzegawczy	99.64 m Kr (930 cm)
• stan alarmowy	99.74 m Kr (940 cm)

Drugi jaz na Iławce znajduje się w Dziarnówku (gmina wiejska Iława), również bez przepławki.

Do rzeki Iławki dopływa syfonem Struga Tynwałd (zw. wcześniej kanałem Hawskim lub kanałem Tynwałd) z j. Łabędź. Początek kanału położony w sąsiedztwie m. Tynwałd, przepływa przez j. Łabędź i dalej dopływa do Iławki.

Jeziora całkowicie położone w granicach administracyjnych miasta to:

- j. Mały Jeziorak o pow. 26 ha, głębokości maksymalnej 6,4 m, głębokości maksymalnej 6,4 m i średniej 3,4 m oraz objętości wody 890,9 tys. m³,

- j. Iławskie Małe (na wschód od ul. Jagiełły),
- j. Mułek o pow. 1,4 ha.

Jezióra częściowo położone w granicach administracyjnych miasta:

- j. Jeziorak o pow. całkowitej 3219,4 ha, gł. maksymalnej 12,9 m; w Iławie o pow. 272,5 ha, gł. maksymalnej 5,4 m i o szerokości 200 - 800 m; wahania poziomu wody 40 cm, stan minimalny poziomu wody 99,22 m n.p.m., maksymalny 99,62 m n.p.m., stan alarmowy 99,72 m n.p.m.; na jeziorze położona jest wyspa Wielka Żuława o pow. 82,08 ha, będąca największą wyspą śródlądową Polski,
- j. Iławskie (zw. j. Dół lub Długie), o pow. 154,5 ha, głębokości średniej 1,1 m i głębokości maksymalnej 2,5 m (poza miastem).

Wzdłuż zachodniej granicy administracyjnej miasta położone jest j. Silm (w dorzeczu Osy; połączone rowem z j. Szymborski) o pow. 58,8 ha, gł. średniej 2 m i maks. 3,7 m.

Pozostałe jeziora położone poza granicami administracyjnymi miasta w jego najbliższym sąsiedztwie to:

- j. Łabędź o pow. 280 ha, głębokości maksymalnej 10,5 m i średniej 3,7 m – przez to jezioro przepływa Struga Tynwałd (zw. wcześniej kanałem Iławskim lub kanałem Tynwałd),
- j. Łąka (Lonken lub Łackie) w dorzeczu Drwęcy, o pow. 22,5 ha połączone ciekami Struga Radomno z j. Radomno,
- j. Gajerek o pow. 3,2 ha i j. Gajerek Mały

Występują tu również niewielkie oczka wodne oraz stawy antropogenicznego pochodzenia. Sześć z siedmiu stawów w południowej części miasta powstało w ostatnim pięćdziesięcioleciu.

Wody podziemne

Całe miasto w granicach administracyjnych (oprócz terenów w jego południowej części) położone w obszarze najwyższej ochrony międzymorenowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 210 „Iława”.

Według dokumentacji hydrologicznej, wykonanej w maju 1996 i zatwierdzonej przez Ministra OŚZNiL 25.06.1998 r., wyznaczony został proponowany obszar ochronny GZWP Nr 210 „Iława”.

Obszar ochronny ustanawia w drodze rozporządzenia dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej.

W obrębie obszaru ochronnego wyznaczony został (w dokumentacji hydrogeologicznej) obszar o zaostrzonych rygorach, tam, gdzie wody podziemne narażone są na bezpośrednie zanieczyszczenie – utwory o dużej przepuszczalności (brak izolacji lub częściowa) i łatwej akumulacji zanieczyszczeń (rynnny polodowcowe) – gdzie czas przenikania pionowego zanieczyszczeń nie przekracza 25 lat.

Średnia głębokość stropu warstwy pierwszego poziomu wodonośnego (czwartorzędowego) występują na tym terenie dosyć płytko 5 – 30 m p.p.t

Ujęcie komunalne w Hławie wykorzystuje wody trzeciorzędowe z warstwą wodonośną na głębokości 230 – 250 m, z 6 studniami o głębokości 301-330 m o wydajności 40 – 120 m³/h oraz 2 czwartorzędowe studnie awaryjne o głębokości 140 m i 124 m o wydajności 120 m³/h i 140 m³/h.

Wody gruntowe występują miejscami bardzo płytko od kilkudziesięciu cm w lokalnych obniżeniach i wokół wód powierzchniowych do kilku metrów na wysoczyźnie morenowej i równinie sandrowej.

Gleby

W mieście Hława przeważają gleby brunatne właściwe, kwaśne i wyługowane wytworzone na glinach lekkich, piaskach gliniastych i piaskach słabo gliniastych. W formie dolinnej (wzdłuż k. Hławskiego) występują gleby torfowe i mułowo-torfowe, podobnie jak w dnie pozostałych form dolinnych i zagłębień. Mniejszą powierzchnie zajmują gleby bielcowe oraz murszowo-mineralne i murszowate.

Występują tu gleby w klasie bonitacyjnej IVa i IVb o średnim potencjale rolniczym oraz V i VI o małym i bardzo małym potencjale.

Bioróżnorodność flory i fauny

Generalnie bioróżnorodność terenów przyrodniczych miasta Hławy i jego najbliższego otoczenia jest duża. Średnia i mała bioróżnorodność dotyczy terenów zabudowanych.

Wśród roślinności spontanicznej, seminaturalnej i naturalnej na omawianym obszarze występują:

- najcenniejsze o największej bioróżnorodności

- ⇒ zbiorowiska leśne – subatlantycki nizinny las grądowy (*Stellario-Carpinetum*, siedlisko przyrodnicze 9160 *Grąd subatlantycki*), kwaśna buczyna niżowa (*Luzulo pilosae-Fagetum*, siedlisko przyrodnicze 9110-1 *kwaśna buczyna niżowa*), ols porzeczkowy (*Ribo nigri-Alnetum*), ols torfowcowy (*Sphagno squarrosi-Alnetum*), łęg jesionowo-olchowy (*Circae-Alnetum*, siedlisko przyrodnicze priorytetowe 91E0-3 *niżowy łęg jesionowo-olszowy*), brzezina bagienna (*Betuletum pubescentis*, siedlisko przyrodnicze priorytetowe 91D0-1 *brzezina bagienna*), pomorski bór mieszany (*Fago-Quercetum petraeae*), bór mieszany wilgotny (*Quercu-Piceetum*), północno-polski bór mieszany świeży (*Sambuco racemosi-Piceetum*), bór bagienny (*Vaccinio uliginosi-Pinetum*, siedlisko przyrodnicze priorytetowe 91D0-2 *sosnowy bór bagienny*); w typie siedliska leśnego – las mieszany świeży, las mieszany wilgotny, las świeży, las wilgotny, ols, bór mieszany świeży, bór mieszany wilgotny, bór bagienny,
- ⇒ zbiorowiska łąk wilgotnych,
- ⇒ zbiorowiska szuwarowe i zaroślowe,
- pozostałe
 - zbiorowiska ruderalne z licznie występującymi chwastami,
 - zbiorowiska łąk suchych i świeżych oraz muraw.

Roślinność urządzona i towarzysząca zabudowie w obszarze zurbanizowanym miasta Ława jest wypadkową działania czynników przyrodniczych (gł. abiotycznych) i działalności człowieka.

Wśród roślinności urządzonej występują:

- najcenniejsze
- ⇒ roślinność parków i skwerów, w tym ciągów parkowo-spacerowych,
- pozostałe
- aleje i ciągi drzew przydrożnych
- roślinność cmentarzy,
- roślinność zmienna pól uprawnych,
- roślinność ogrodów działkowych i sadów.

Wśród terenów roślinności występującej z zabudową można wyróżnić:

- zainwestowanie rekreacyjne z roślinnością
- zabudowę jednorodziną z roślinnością,
- zabudowę wielorodzinną z roślinnością,
- zabudowę usługową z roślinnością.

Uboga roślinność towarzyszy również pozostałym terenom zabudowy jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, a także terenom głównych ulic, placów i zespołów garażowych, terenom kolejowym, terenom ferm hodowlanych i ogrodnictw oraz terenom zabudowy przemysłowo-składowej i obsługi miasta.

Na omawianym obszarze po ustaniu oddziaływań człowieka pojawiłaby się następujące zbiorowiska potencjalnej roślinności naturalnej:

- grądy subatlantyckie bukowo-dębowo-grabowe,
- żyzna buczyna niżowa,
- ols środkowoeuropejski,
- niżowe łągi olszowe i jesionowo-olszowe,
- kontynentalny bór mieszany,
- kontynentalny bór bagienny.

W obrębie terenów przyrodniczych na zewnątrz terenów zurbanizowanych oraz wokół miasta Iławy stwierdzono występowanie następujących gatunki ssaków, z których część objęta jest ochroną ścisła (ś) i częściowa (cz): dziki królik, zając szarak, wiewiórka (ś), orzesznica (ś), smużka leśna (ś), darniówka zwyczajna, nornik zwyczajny, nornica ruda, karczownik ziemnowodny (cz, z wyjątkiem wybranych terenów), polnik północny, polnik bury, polnik zwyczajny, rzęsorek rzeczek (ś), ryjówka aksamitna (ś), ryjówka malutka (ś), szczur wędrowny, badylarka (cz), mysz domowa, mysz polna, mysz leśna, mysz zaroślowa (cz), popielica (ś), jeż wschodni (ś), kret (cz, z wyjątkiem wybranych terenów), norka amerykańska, lis, borsuk, kuna leśna, kuna domowa, tchórz zwyczajny, jenot, piżmak, gronostaj (ś), łasica łaska (ś), bóbr (cz), wydra (cz, z wyjątkiem wybranych terenów), dzik, sarna, jeleni europejski, łoś (całoroczny okres ochronny), daniel, wilk (ś) oraz gatunki nietopierzy (ś), w tym nocek Natterera (ś), nocek rudy (ś), mroczek pozłocisty (ś), mroczek późny (ś), karlik malutki (ś), karlik większy (ś), borowiec wielki (ś), borowiaczek (ś) i gacek brunatny (ś). Sporadycznie może pojawić się również ryś (ś).

W północnej, północno-zachodniej i północno-wschodniej części miasta Iławy występuje rewiry następujących rzadkich, chronionych gatunków ptaków z Załącznika Nr 1 Dyrektywy Ptasięj: kania czarna, kania ruda, orzeł bielik, orlik krzykliwy, bocian czarny, trzmiełojad, błotniak stawowy, dzięcioł średni.

Podczas migracji jesiennych w południowej części jez. Jeziorak zaobserwowano następujące gatunki ptaków: perkoz dwuczuby, kormoran, czapla siwa, łabędź niemy, kaczka krzyżówka, krakwa, cyraneczka, cyranka, głowienka, gągoł, łyska, mew śmieszka, mewa srebrzysta i mewa pospolita. Przez obszar Iławy przebiega główny szlak przelotowy północnych populacji gęsi.

Wśród gadów chronionych w granicach miasta i wokół Iławy występują następujące gatunki: jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, żmija zygzakowata, zaskrońiec zwyczajny i gniewosz plamisty. Sporadycznie od strony rzeki Drwęcy może pojawić się żółw błotny.

Wśród płazów chronionych w granicach miasta i wokół Iławy występują: traszka zwyczajna, traszka grzebieniasta, kumak nizinny, grzebiuszka ziemna, ropucha szara, ropucha zielona, ropucha paskówka, rzekotka drzewna, żaba śmieszka, żaba wodna, żaba trawna, żaba jeziorowa, żaba moczarowa.

Ryby występujące tu w wodach powierzchniowych reprezentowane są przez następujące gatunki: sandacz, szczupak, węgorz, karaś, leszcz, sum, płoć, karp, lin, wzdręga, krap, okoń, ukleja, amur i inne. Gdyby nie zły czystości rzeki Iławki i j. Iławskiego (zw. j. Dół) oraz brak przepławek przy jazach w Iławie i Dziarnówku to w wodach Iławki pojawiłyby się ryby łososiowate z rzeki Drwęcy, szczególnie troć wędrowna, pstrąg tęczy i lipień oraz dodatkowo śliz, strzelba potokowa i głowacz.

Waloryzacja zasobów środowiska przyrodniczego

Najważniejsze zasoby środowiska przyrodniczego miasta Iławy są następujące:

- a) zbiorowiska leśne 306 ha (wg US, stan na 31 XII 2008 r.) tj. 14 % pow. miasta, w większości są to lasy państwowe 263, 4 ha (lasochronne w granicach miasta i lasy wodochronne), a także lasy komunalne 38,1 ha (projektowane lasochronne w granicach miasta i lasy wodochronne) oraz lasy prywatne 4,5 ha; zbiorowiska leśne posiadają duże i średnie potencjały – faunistyczny, florystyczny, produkcji tlenu i regeneracji powietrza oraz retencji wody, a także średnie potencjały rekreacyjny i mikroklimatyczny; powierzchniowo dominują subatlantycki nizinny las łąkowy (*Stellario-Carpinetum*, siedlisko przyrodnicze 9160 Grąd subatlantycki) i łąg jesionowo-olchowy (*Circaeo-Alnetum*, siedlisko przyrodnicze priorytetowe 91E0-3 nizinny łąg jesionowo-olchowy); występują tu również cenne zbiorowiska bagienne, w tym brzezina bagienna (*Betuletum pubescentis*, siedlisko przyrodnicze priorytetowe 91D0-1 brzezina bagienna) i bór bagienny (*Vaccinio uliginosi-Pinetum*, siedlisko przyrodnicze priorytetowe 91D0-2 sosnowy bór

- bagienny*) ; najstarszy drzewostan dębowy w wieku powyżej 260 lat występuje w oddz. 2 b o pow. 0,5 ha lasu komunalnego przy ul. Sienkiewicza,
- b) zbiorowiska łąk wilgotnych, z glebami torfowymi i mułowo-torfowymi do zachowania – tereny te stanowią ważne korytarze ekologiczne o dużym potencjale retencji wody oraz o dużych i średnich potencjałach faunistycznym i florystycznym,
 - c) zbiorowiska szuwarowe i zaroślowe – występują w rynnach polodowcowych, w zagłębieniach wytopiskowych, wzdłuż jezior i cieków – o dużych i średnich potencjałach faunistycznym, florystycznym, produkcji tlenu i regeneracji powietrza oraz o dużym potencjale retencji wody; część zbiorowisk szuwarowych i zaroślowych wzdłuż rzeki Iławki – proponowane są jako 2 użytki ekologiczne,
 - d) gleby organiczne na podłożu torfowym i mułowo-torfowym – są to tereny cennych siedlisk dla zbiorowisk łąk wilgotnych oraz zbiorowisk szuwarowych i zaroślowych , jednocześnie stanowią tereny o dużym potencjale retencji wody, o płytko występujących wodach gruntowych; tereny te powinny być wyłączone z zabudowy ze względów ekologicznych i geotechnicznych,
 - e) roślinność parków i skwerów, w tym ciągów parkowo-spacerowych – o średnich potencjałach faunistycznym, florystycznym, produkcji tlenu i regeneracji powietrza; parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej zajmują ogółem pow.41,9 ha (*wg US, stan na 31 XII 2008 r.*), w tym w gestii samorządu 18,3 ha,
 - f) wody powierzchniowe opisane szczegółowo powyżej – o dużych i średnich potencjałach faunistycznym i florystycznym oraz o bardzo dużym i dużym potencjale retencji wody; małe jezioro o pow. 0,57 ha w oddz. 103 i (Nadleśnictwa Iława, obręb Iława) – ze względu na cenną faunę owadów proponowane jest jako użytek ekologiczny; wzdłuż wód powierzchniowych biegną korytarze ekologiczne,
 - g) tereny podmokłe – o dużych i średnich potencjałach faunistycznym i florystycznym oraz dużym potencjale retencji wody,
 - h) korytarze ekologiczne o znaczeniu biologiczno-klimatyczno-hydrologicznym – wzdłuż rzeki Iławki , Strugi Tynwałd (zw. wcześniej k. Iławskim) i Strugi Radomno (zw. Rowem Marzyńskim),
 - i) korytarze klimatyczno-hydrologiczne – w południowo-zachodniej części miasta,
 - j) proponowane 3 użytki ekologiczne – opisane w punktach c) f),
 - k) proponowane 4 pomniki przyrody – 2 dęby w lesie komunalnym przy ul. Sienkiewicza, dąb w południowym narożniku zabudowy przy ul. Rzemieślniczej (na stoku opadającym do rzeki Iławki), dąb przy ul. Kościelnej,

- l) tereny rewirów następujących rzadkich, chronionych gatunków ptaków z Załącznika Nr 1 Dyrektywy Ptasiej: kania czarna, kania ruda, orzeł bielik, orlik krzykliwy, bocian czarny, trzmielozjad, błotniak stawowy, dzięcioł średni; rewiry te występują w północnej, północno-zachodniej i północno-wschodniej części miasta Ławy.

W granicach administracyjnych miasta Ława nie występują udokumentowane ani perspektywiczne złoża kopalin.

W sąsiedztwie południowej granicy administracyjnej miasta (w gminie wiejskiej Ława) występują udokumentowane złoża piasków kwarcowych, eksploatowane kosztem zbiorowisk leśnych przez Xella Polska Spółka z o.o., Zakład Ława.

7.3. Odporność środowiska przyrodniczego na degradację i zdolność do regeneracji

Najmniej odporne na degradację i o najmniejszej zdolności do regeneracji w mieście Ławie są następujące typy środowiska przyrodniczego:

- 1) dna rynien polodowcowych i dna zagłębień wytopiskowych zajęte przez wody powierzchniowe, torfowiska i mokradła ze zbiorowiskami łąk wilgotnych, ze zbiorowiskami szuwarowymi i zaroślowymi – ze względu na małą zdolność do samooczyszczania (zmienną w przypadku jezior przepływowych i cieków) oraz łatwą akumulację zanieczyszczeń stałych, płynnych i gazowych z terenów wyżej położonych; dodatkowo w wyniku nadmiernego odwodnienia następuje przyspieszona degradacja gleb organicznych – torfowych i mułowo-torfowych, w tym nadmierne zmurszenie i wyraźne pogorszenie ich właściwości retencyjnych przy jednoczesnym zaniku rzadkich gatunków roślin,
- 2) zbocza rynien polodowcowych, stoki zagłębień wytopiskowych oraz pozostałe skarpy – szczególnie o nachyleniu powyżej 10 % poza lasami – ze względu na intensywne procesy erozji wodnej.

Na stopień eutrofizacji oraz na stan czystości wód powierzchniowych duży wpływ ma podatność zlewni na dostawę materii – uzależnioną od użytkowania terenu. Lasy ograniczają dostawę związków biogenych i pełnią rolę ich naturalnego neutralizatora. Zlewnia bezpośrednia rzeki Ławki w granicach miasta wykazuje małą odporność na dostawę materii.

Jeziorami o małej odporności na degradację są jeziora: Ławskie (zw. j. Dół), Mały Jeziorak, Ławskie Małe i Mułek.

7.4. Zatwierdzone i projektowane formy ochrony przyrody, środowiska, krajobrazu naturalnego i kulturowego

Ochrona przyrody, krajobrazu naturalnego i środowiska w mieście Iława dotyczy następujących terenów i obiektów:

- 1) **Obszar Specjalny Ochrony Ptaków Natura 2000 „Lasy Iławskie” PLB280005** (północno-zachodnia część Iławy – lasy i część jez. Jeziorak) – 150,3 ha w granicach administracyjnych miasta Iława, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r.; Obszar wyznaczony na podstawie Dyrektywy Ptasiej, dla którego opracowany został w marcu 2009 r. Program zarządzania ochroną i projekt Planu Ochrony
- 2) **Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Ostoja Iławska” PLH280027** (północno-zachodnia część Iławy – lasy), wyznaczonym na podstawie Dyrektywy Siedliskowej
- 3) **Park Krajobrazowy Pojezierza Iławskiego** (północno-zachodnia część Iławy) **z otuliną** (północna część Iławy) – dla którego obowiązującą przepisy dwóch rozporządzeń Wojewody z 2005 i 2006 r. oraz ustalenia Planu Ochrony z 2005 r.
- 4) **Obszary Chronionego Krajobrazu – Pojezierza Iławskiego (część A) i Doliny Dolnej Drwęcy** (wzdłuż Iławki i wokół jez. Iławskiego), gdzie obowiązują przepisy dwóch rozporządzeń Wojewody z 2008 r.
- 5) **projektowany rezerwat przyrody „Krzywy Róg”** (położony na północ od granic administracyjnych miasta Iławy) – dla zapewnienia trwałej ochrony potencjalnych siedlisk gniazdowych bielika oraz najwartościowszych siedlisk dzięcioła średniego i muchołówki,
- 6) **proponowany użytek ekologiczny** – niewielkie jezioro śródlądne w oddz. 103i (Nadleśnictwo Iława, obręb Iława) o pow. 0,57 ha z cenną fauną owadów, otoczone borem bagiennym,
- 7) **proponowane 2 użytki ekologiczne** – mokradła ze zbiorowiskami szuwarowymi i zaroślowymi nad rzeką Iławką,
- 8) **proponowane 4 pomniki przyrody** – 2 dęby w lesie komunalnym przy ul. Sienkiewicza, dąb w południowym narożniku zabudowy przy ul. Rzemieśniczej (na stoku opadającym do rzeki Iławki), dąb przy ul. Kościelnej,
- 9) **skupisko proponowanych pomników przyrody** – najstarszy drzewostan głównie dębowy w wieku powyżej 260 lat występuje w oddz. 2 b o pow. 0,5 ha lasu komunalnego przy ul. Sienkiewicza

- 10) **suma rewirów gatunków ptaków z Załącznika Nr 1 Dyrektywy Ptasiej**; dotyczy następujących gatunków: kania czarna, kania ruda, orzeł bielik, orlik krzykliwy, bocian czarny, trzmielojad, błotniak stawowy, dzięcioł średni,
- 11) **lasy ochronne** – lasy ochronne w granicach miasta i lasy wodochronne, należące do lasów państwowych; lasy komunalne są w uproszczonym planie urządzania lasu określone jako projektowane lasy ochronne w granicach miasta i projektowane lasy wodochronne,
- 12) **korytarze ekologiczne o znaczeniu biologiczno-klimatyczno-hydrologicznym** – wzdłuż rzeki Iławki, Strugi Tynwałd (zw. wcześniej k. Iławskim) i Strugi Radomno (zw. Rowem Marzyńskim),
- 13) **korytarze klimatyczno-hydrologiczne** – w południowo-zachodniej części miasta,
- 14) **główne kierunki przewietrzania miasta** – umożliwiają wymianę powietrza,
- 15) **Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) Nr 210 „Iława”** (czwartorzędowy, między morenowy); według dokumentacji hydrologicznej, wykonanej w maju 1996 i zatwierdzonej przez Ministra OŚZNiL 25.06.1998 r., wyznaczony został **projektowany obszar ochronny GZWP Nr 210 „Iława”**; obszar ochronny ustanawia w drodze rozporządzenia dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej; w obrębie projektowanego obszaru ochronnego wyznaczony został (w dokumentacji hydrogeologicznej) **projektowany obszar o zaostrzonych rygorach**, tam, gdzie wody podziemne narażone są na bezpośrednie zanieczyszczenie – utwory o dużej przepuszczalności (brak izolacji lub częściowa) i łatwej akumulacji zanieczyszczeń (ryny polodowcowe) – gdzie czas przenikania pionowego zanieczyszczeń nie przekracza 25 lat.
- 16) **strefy ochrony bezpośredniej** – 8 studni ujęcia komunalnego wód podziemnych, 2 studni na wyspie Wielka Żuława oraz 2 studni zakładów ziemniaczanych.

Ochrona krajobrazu kulturowego w mieście Iława dotyczy:

- a) 25 obiektów urbanistyki, architektury i budownictwa wpisanych do rejestru zabytków,
- b) 2 stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków archeologicznych – grodzisko z wczesnego średniowiecza na wyspie Wielka Żuława oraz ślady pierwotnego osadnictwa – nawarstwienia kulturowe,
- c) 92 obiektów wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków,
- d) 14 obiektów proponowanych do gminnej ewidencji zabytków,
- e) 24 stanowisk archeologicznych,
- f) stref ochrony konserwatorskiej określonych w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta.

Dużą wartość krajobrazową w mieście Iława ma wyspa Wielka Żuława.

7.5. Zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, krajobrazu i zdrowia ludzi

Degradacja powierzchni ziemi i gleb

Przejawy degradacji powierzchni ziemi i gleb w mieście Iława jest przede wszystkim:

⇒ **zamknięte składowisko odpadów do rekultywacji**, położone przy ul. Komunalnej o pow. całkowitej 9,4 ha; 30 kwietnia 2007 r. zaprzestano składowania odpadów; na terenie składowiska położony jest mogilnik odpadów niebezpiecznych – pogalwanicznych i ropopochodnych z IZNS.

Pozostałe mniej uciążliwe tereny to:

- niewielki zaśmiecenia w rozproszaniu, szczególnie na obrzeżach miasta,
- kilkanaście terenów ze zdegradowaną powierzchnią ziemi najczęściej bez darni, podlegające erozji wodnej i wietrznej.

W sąsiedztwie południowej granicy administracyjnej miasta (w gminie wiejskiej Iława) znajduje się wyrobisko udokumentowanego złoża piasków kwarcowych o pow. 14 ha i wysokości stoków 20 m, eksploatowane kosztem zbiorowisk leśnych (również degradacja powierzchni ziemi i gleb) – przez Xella Polska Spółka z o.o., Zakład Iława.

Zanieczyszczenia powietrza

Na podstawie wyników pomiarów poziomu emisji (napływ do receptorów np. do układu oddechowego człowieka) zanieczyszczeń powietrza (stężenia dwutlenku azotu, dwutlenku siarki i pyłu zawieszonego) prowadzonych przez PSSE w Iławie przy ul. Andersa 8 w Iławie w latach 2003-2008 można sformułować następujące wnioski:

- stężenia średnie roczne dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i pyłu zawieszonego R, nie przekraczają dopuszczalnych wartości stężeń,
- stężenie średnie roczne dwutlenku azotu w latach 2003-2008 wyniosło od 23 do 36,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, a 27,9 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w 2008 r. przy dopuszczalnym poziomie 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,

- stężenie średnie roczne dwutlenku siarki w latach 2003-2008 wyniosło od 0,5 do 2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ przy dopuszczalnym poziomie 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, przy czym największe stężenie w 2003 r. i 2004 r. wyniosło 2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, a najmniejsze stężenie w 2008 r. 0,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, co w 2008 r. stanowi najmniejsze stężenie średnie roczne pyłu zawieszonego R wśród badanych większych miast województwa warmińsko-mazurskiego,
- w latach 2003-2008 stężenia średnie roczne dwutlenku siarki były 8-10 krotnie mniejsze niż dopuszczalne wartości stężeń,
- stężenie średnie roczne pyłu zawieszonego R w latach 2003-2008 wyniosło od 5 do 13 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ przy dopuszczalnym poziomie 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, przy czym największe stężenie w 2003 r. wyniosło 13 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, a najmniejsze stężenie w 2007 r. 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ i 2008 r. 7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, co za 2008 r. daje najmniejsze stężenie średnie roczne pyłu zawieszonego R wśród badanych większych miast województwa warmińsko-mazurskiego.
- w latach 2003-2008 stężenia średnie roczne pyłu zawieszonego R były 3-8 krotnie mniejsze niż dopuszczalne wartości stężeń.

Stosunkowo wysoki poziom emisji i imisji dwutlenku azotu wynika z tranzytu samochodowego drogą krajową i drogami wojewódzkimi przez Iławę, wzmożonego ruchu wewnątrz miasta, wzrastającej ilości pojazdów samochodowych, co tylko w części rekompensowane jest poprzez zrealizowaną małą obwodnicę przez rzekę Iławkę oraz lepsze parametry spalania paliwa w silnikach nowych pojazdów.

Zmniejszenie poziomu emisji i imisji dwutlenku siarki oraz pyłu zawieszonego w mieście w latach 2003-2008 wynikało z:

- 1) likwidacji uciążliwych kotłowni
- 2) modernizacji istniejących kotłowni
- 3) rozbudowy sieci ciepłowniczej,
- 4) docieplenia budynków i oszczędności energii.

Na podstawie występowania w Iławie porostów nadrzecznych (obserwacje autora), które są bioindykatorami zanieczyszczeń powietrza można stwierdzić, że stężenia zanieczyszczeń gazowych maleją od obszaru intensywnie zurbanizowanego w kierunku zachodnim i południowym.

Źródłami zanieczyszczeń powietrza w Iławie i w jej otoczeniu są:

- 1) kotłownie węglowe

- 2) emitory technologiczne i kotłownie zabudowy produkcyjnej, składowej i usługowej,
- 3) osiedla domów jednorodzinnych (Lubawskie, Gajerek, Lipowy Dwór) – zła jakość większości palenisk połączona ze spalaniem paliw stałych i odpadów,
- 4) zamknięte składowisko odpadów przy ul. Komunalnej – pyły, zanieczyszczenia chemiczne i mikrobiologiczne powietrza,
- 5) pojazdy samochodowe, szczególnie poruszające się wzdłuż ulic ruchu tranzytowego (droga krajowa nr 16 i drogi wojewódzkie nr 521 i 536, mała obwodnica) oraz wzdłuż ulic wzmożonego ruchu wewnętrznego,
- 6) Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego „Iława” S.A. (ogłoszono upadłość 19 listopada 2009 r.) oraz ich „oczyszczalnia leśna” (Smolniki, wiejska gmina Iława) – zanieczyszczenia chemiczne i mikrobiologiczne powietrza,
- 7) miejska oczyszczalnia ścieków w Diarnach (wiejska gmina Iława) – zanieczyszczenia chemiczne i mikrobiologiczne powietrza,
- 8) stacje benzynowe,
- 9) zabudowa w poprzek głównych kierunków przewietrzania miasta.

Hałas

Na terenie miasta Iława uciążliwe źródła hałasu to:

- 1) pojazdy samochodowe, w tym ciężkie i autobusy poruszające się
 - w ciągu drogi krajowej nr 16, średnia prognozowana w 2015 r. to 8531 pojazdów w ciągu doby – od strony Olsztyna, ul. Ostródzka, ul. Kościuszki, ul. Niepodległości, ul. Konstytucji 3 Maja, ul. Sienkiewicza, wylot na Grudziądz,
 - w ciągu drogi wojewódzkiej nr 536 – ul. Lubawska, ul. Wyszyńskiego, ul. Grunwaldzka
 - w ciągu drogi wojewódzkiej nr 521, wylot na Malbork – średnia prognozowana w 2015 r. to 4 669 pojazdów w ciągu doby,
 - mała obwodnica łącząca drogę krajową nr 16 i drogę wojewódzką nr 536 – ul. Składowa, ul. Piaskowa,
 - wzdłuż ulic wzmożonego ruchu wewnętrznego – ul. Biskupska, ul. Dąbrowskiego, ul. Wojska Polskiego, ul. Andersa ul. Ogrodowa, ul. Sobieskiego, część ul. Królowej Jadwigi (od ul. Niepodległości do ul. Sobieskiego), , część ul. 1 Maja, część ul. Skłodowskiej i część ul. Smolki,

- 2) pociągi poruszające się wzdłuż – magistrali kolejowej Warszawa – Gdynia, w mniejszym stopniu wzdłuż linii kolejowej do Olsztyna i Torunia; hałas szczególnie uciążliwy dla mieszkańców ulic – Mickiewicza, Nowomiejskiej, Jagiełły i Stacyjnej,
- 3) w sąsiedztwie części obiektów produkcyjnych i składowych.

W maju i sierpniu 2003 r. WIOŚ, Delegatura w Elblągu prowadziła pomiary monitoringowe poziomu hałasu komunikacyjnego w 16 punktach w Iławie. We wszystkich punktach wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu, a w następujących punktach zostały przekroczone poziomy progowe:

- ul. Sienkiewicza przy Zespole Szkół Ogólnokształcących,
- ul. Konstytucji 3 Maja przy Zespole Szkół Zawodowych,
- ul. Kościuszki przy Szkole Wyższej,
- ul. Królowej Jadwigi,
- ul. Andersa przy Szpitalnym Oddziale Ratunkowym,
- ul. Jana III Sobieskiego przy Zespole Szkół.

W celu ograniczenia uciążliwości akustycznych:

- zrealizowano obwodnicę łączącą drogę wojewódzką nr 536 z drogą krajową nr 16,
- w trakcie realizacji jest obwodnica dla drogi krajowej nr 16.

Poza granicą administracyjną Iławy źródłem hałasu (związanym z funkcjonowaniem miasta) jest miejska oczyszczalnia ścieków w Dziarnach (gmina wiejska Iława).

Zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych

Stan czystości badanych wód powierzchniowych przedstawia się następująco:

- **j. Jeziorak** (II kategoria podatności na degradację) – w 2006 r. (WIOŚ, jedno z 9 stanowisk pomiarowych znajdował się w granicach miasta) sumaryczna ocena jakości wód odpowiadała III klasie czystości; stan sanitarny ze względu na wartość miana coli typu kałowego odpowiadał II klasie czystości; wody charakteryzowały się wysoką zawartością materii organicznej; zasobność wód w substancje biogeniczne, szczególnie związki azotowe, była bardzo wysoka; stężenia azotu mineralnego i całkowitego wskazywały na pozaklasowe zanieczyszczenie wód jeziorowych; również stężenie azotu amonowego latem w warstwie naddennej było wysokie

(poza klasą); zawartość fosforu całkowitego w warstwie naddennej w czasie badań letnich odpowiadała III klasie; letni fitoplankton był zdominowany przez sinice: w 2006 r. w porównaniu z badaniami z 2000 r. r. stwierdzono w nieznaczną poprawę warunków tlenowych jeziora; w 2008 r. woda w kąpieliskach przy ul. Chodkiewicza i ul. Kajki pod względem bakteriologicznym odpowiadała wymogom, natomiast pod względem fizykochemicznym nie odpowiadała wymogom stosownego rozporządzenia Ministra Zdrowia – ze względu na przekroczenia BZT5 i zbyt małą przezroczystość wody,

- **j. Jeziorak Mały** (III kategoria podatności na degradację) – w 2006 r. (WIOŚ, dwa stanowiska pomiarowe) sumaryczna ocena jakości wód odpowiadała III klasie czystości; stan sanitarny odpowiadał II klasie czystości; wody charakteryzowały się wysoką zawartością materii organicznej; przy dnie w okresie stagnacji letniej nastąpił całkowity zanik tlenu; stężenia azotu mineralnego i całkowitego wskazywały na zaawansowaną trofię jeziora; rezultatem przeżyźnienia była nadmierna produkcja pierwotna jeziora, która korelowała z pozaklasową koncentracją chlorofilu „a” i niską widzialnością krążka Secchiego (0,8 m); w 2006 r. w porównaniu z badaniami z 2000 r. stwierdzono, że jakość wód jeziora nie uległa zmianie,
- **j. Hławskie** (poza kategorią podatności na degradację) zw. j. Dół – III klasa czystości w 2002 r. (WIOŚ) ze względu na znaczne ilości związków fosforu i azotu oraz wysoką zawartość substancji organicznych, stan sanitarny w II klasie czystości; w porównaniu z badaniami z 1996 r. stwierdzono w 2002 r. wyraźną poprawę stanu czystości jeziora, szczególnie jego właściwości fizyko-chemicznych i biologicznych (z nieodpowiadających normom NON na III klasę czystości),
- **j. Mulek** (poza kategorią podatności na degradację) – wody nadmiernie zanieczyszczone nie odpowiadały normom w 2002 r. (za Ciołkowskim M., 2002); **jest to najbardziej zanieczyszczone jezioro w granicach miasta ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo składowiska odpadów, zamkniętego w 2007 r.,**
- **rzeka Hławka** – powyżej j. Dół wody nadmiernie zanieczyszczone nie odpowiadały normom NON w 2002 r. (WIOŚ) w okresie letnim ze względu na stan sanitarny i zawartość tlenu rozpuszczonego,
- **Struga Radomno** (zw. Rowem Marzyńskim) – wody nadmiernie zanieczyszczone nie odpowiadały normom w 2002 r. (za Ciołkowskim M., 2002)
- **Struga Tynwałd** (zw. k. Hławskim lub k. Tynwałd) – wypływa z j. Łabędź, które było w III klasie czystości w 2002 r. (WIOŚ).

Wszystkie jeziora w granicach administracyjnych miasta są jeziorami silnie zeutrofizowanymi.

Do 1991 r., kiedy nastąpiło uruchomienie miejskiej oczyszczalni ścieków mechaniczno - biologicznej w Dziarnach stan gospodarki ściekowej w Iławie był katastrofalny. Większość ścieków trafiała bezpośrednio lub po słabym podczyszczaniu do wód powierzchniowych, najczęściej do rzeki Iławki, j. Iławskiego (j. Dół), j. Iławskiego Małego i j. Jeziorak Mały. Do roku 1984 r. wszystkie ścieki technologiczne z Zakładów Przemysłu Ziemniaczanego zrzucane były na pola filtracyjne, skąd następowało ich przemieszczanie do j. Iławskiego (j. Dół).

Obecnie następuje stopniowa poprawa stanu czystości szczególnie j. Jeziorak Mały, j. Iławskiego (j. Dół) i rzeki Iławki w związku ze znacznym zmniejszeniem ilości zrzucanych ścieków.

Jakość wód podziemnych przedstawia się następująco:

- W 2008 r. wg PSSE woda z wodociągu publicznego odpowiadała wymogom sanitarnym; w 2000 r. oddano do użytku stację uzdatniania wody; woda podawana do sieci wodociągowej spełnia obowiązujące normy; przewymiarowanie sieci wodociągowej może okresowo powodować wtórne zanieczyszczenie wody pitnej, szczególnie odczuwalne przez mieszkańców Osiedla Lipowy Dwór,
- w 2003 r. wg PSSE w wodzie z ujęcia i wodociągu lokalnego (Ośrodek Wypoczynkowy) na wyspie Wielka Żuława stwierdzono ponadnormatywną zawartość żelaza i manganu oraz niewłaściwą barwę i mętność.

Przyczyny zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych są następujące:

- brak zbiorczej kanalizacji sanitarnej (możliwość nielegalnego odprowadzenia ścieków ze zbiorników bezodpływowych do wód powierzchniowych) – dotyczy przede wszystkim wyspy Wielka Żuława, ulic Kolejowej, Warsztatowej, Towarowej i części ulic Lubawskiej, Wojska Polskiego i Lipowy Dwór oraz zabudowy niepodłączonej na „końcówkach” sieci kanalizacyjnej,
- zrzuty wód deszczowych z terenów produkcyjnych i komunikacyjnych bez separatorów (bez podczyszczania) do rzeki Iławki, j. Jeziorak Mały, j. Jeziorak, j. Mułek, stawów na południu miasta, Strugi Radomno (Rowu Marzyńskiego) oraz rowów zlewni k. Iławskiego,
- nielegalne zrzuty ścieków sanitarnych do kanalizacji deszczowej,

- zamknięte składowisko odpadów – zanieczyszczenia infiltrują w przepuszczalne podłoże w wody podziemne pierwszego poziomu wodonośnego, w kierunku j. Mułek i Strugi Radomno (Rowu Marzyńskiego), wody gruntowe wokół składowiska są zanieczyszczone bakteriologicznie i chemicznie, prowadzony jest monitoring z wykorzystaniem 4 piezometrów; potencjalne zagrożenie stanowi zlokalizowany na terenie składowiska mogiłek odpadów niebezpiecznych (powstał w 1995 r. ,składa się z 3 komór, w 2 komorach składowane są odpady pogalwaniczne i ropopochodne z IZNS, w 1 komorze odpady ropopochodne z miasta, składowanie nowych odpadów ropopochodnych zostało zakończone, prowadzony jest monitoring przy użyciu 2 piezometrów),
- Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego „Iława” S.A. (ogłoszono upadłość 19 listopada 2009 r.) zrzucające ścieki technologiczne na tereny leśne (tzw. oczyszczalnia leśna) w okolicach Smolnik (7 km od zakładu, wiejska gmina Iława) w ilości do 510 000 m³/rok (w 2008 r. około 191 000 m³/rok) , średnio 4 500 m³/dobę w czasie trwania kampanii z reguły rozpoczynającej się od września – co powoduje przenawożenie siedliska i potencjalne zagrożenie dla czystości Drwęcy, oddalonej o 1 km,
- Zakład Taboru (PKP), ul. Wojska Polskiego 35 w przeszłości zrzucił słabo podczyszczone ścieki technologiczne i socjalne z dużym udziałem substancji ropopochodnych do rowu i następnie do j. Łąka (Łąckie, Lonken) w zlewni chronionej rzeki Drwęcy; drugi zrzut ścieków socjalno-bytowych istniał do stawu bezodpływowego,
- grodzenie nieruchomości przyległych do wód powierzchniowych. (rzeka Iławka, jez. Jeziorak).

Oczyszczalnia ścieków w Dziarnach obsługująca miasto Iława i aglomerację (ściekową) Iława (obejmującą również miejscowości wokół miasta) – jest oczyszczalnią biologiczną z podwyższonym usuwaniem związków azotu i fosforu, spełniającą standardy odprowadzanych ścieków.

92,3 % ścieków komunalnych z terenu miasta Iława (wg US, stan na 31 XII 2008 r.) – jest oczyszczanych biologicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Promieniowanie i pole elektromagnetyczne

Źródłami promieniowania elektromagnetycznego na terenie Iławy są stacje bazowe telefonii komórkowej, zrealizowane w powiązaniu z innymi obiektami budowlanymi.

Źródłami pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz są:

- a) napowietrzne linie wysokiego napięcia 110 kV przechodzące przez Hawę (wschodnia, południowo-zachodnia, południowa i zachodnia część miasta) – pas terenu do około 29 m (2x14,5 m od każdego z przewodów) + odległość między przewodami jednej linii gdzie natężenie pola elektrycznego może być większe od 1 kV/m (na wysokości 1,8 m nad ziemią); korytarz techniczny (uciążliwości) to pas 34 m
- b) stacja transformatorowa GPZ Hawa 110/15 kV,
- c) w mniejszym stopniu napowietrzne linie 15 kV i lokalne transformatory.

W 2008 r. wykonano pomiary pól elektromagnetycznych w 3 punktach pomiarowych w Hawie – przy ul. Grunwaldzkiej 3b, ul. Niepodległości 13, ul. Zielonej 72. W żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnych.

Zagrożenia dla roślinności

Przejawy zagrożeń i degradacji roślinności są następujące:

- 1) postępująca eutrofizacja jezior,
- 2) zamknięte składowisko odpadów,
- 3) niewielki zaśmiecenia w rozproszaniu, szczególnie na obrzeżach miasta,
- 4) kilkanaście terenów ze zdegradowaną powierzchnią ziemi najczęściej bez darni, podlegające erozji wodnej i wietrznej,
- 5) wypalanie łąk,
- 6) zaprzestanie użytkowania części łąk i pastwisk,
- 7) przekształcenie części łąk i pastwisk na uprawy,
- 8) nasadzenia gatunków szybko rosnących obcych siedliskowo
- 9) presja rekreacyjna,
- 10) wygradzenia nieruchomości do linii brzegowej wód powierzchniowych (rzeka Hawka, jez. Jeziorak).

Zagrożenia dla świata zwierząt

Zagrożenia dla świata zwierząt są następujące:

- 1) postępująca eutrofizacja jezior,

- 2) hałas komunikacyjny i wzmożony ruch pojazdów i pociągów, przecinający główne szlaki przemieszczania się zwierząt – szczególnie dużych ssaków – zachodnia część miasta,
- 3) brak przepławki dla ryb na rzece Ławce przy jazie lub śluzie przy ul. Kościuszki, co uniemożliwia przemieszczanie się ryb w górę rzeki w kierunku j. Jeziorak oraz utrudnia przemieszczanie się ssaków pływających wydry i bobra; brak przepławki również na Ławce w Dziarnówku (gmina wiejska Ława),
- 4) dewastacja i utrata tarlisk ryb,
- 5) kłusownictwo,
- 6) rekreacja,
- 7) wygradzenia nieruchomości do linii brzegowej i w głąb jezior, szczególnie wzdłuż wschodniego brzegu j. Jeziorak – północna część miasta,
- 8) wygradzenia nieruchomości do linii brzegowej rzeki Ławki,
- 9) napowietrzne linie wysokiego napięcia 110 kV – możliwość kolizji z ptakami.

Dysharmonia krajobrazu

Przejawami dysharmonii krajobrazu są:

- a) zamknięte składowisko odpadów,
- b) niewielkie zaśmiecenia w rozproszeniu, szczególnie na obrzeżach miasta,
- c) kilkanaście terenów ze zdegradowaną powierzchnią ziemi najczęściej bez darni, podlegające erozji wodnej i wietrznej,
- d) część zabudowy produkcyjnej i składowej,
- e) część zabudowy wielorodzinnej z płaskimi dachami
- f) napowietrzne linie wysokiego napięcia 110 kV i w mniejszym stopniu 15 kV,
- g) wygradzenia do linii brzegowej i w głąb jezior, szczególnie wzdłuż wschodniego brzegu j. Jeziorak – północna część miasta,
- h) wygradzenia nieruchomości do linii brzegowej rzeki Ławki.

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Na terenie miasta Ławy nie występują zakłady o dużym i o zwiększonym ryzyku awarii przemysłowej. Występują natomiast 3 zakłady mogące spowodować poważną awarię przemysłową:

- a) Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego „Iława” S.A. (ogłoszono upadłość 19 listopada 2009 r.) – dwutlenek siarki, strefa zagrożenia w razie awarii 350 m,
- b) Zakłady Drobiarskie ANIMEX – amoniak, strefa zagrożenia w razie awarii 200 m,
- c) Iławskie Zakłady Naprawy Samochodów (planowana zmiana lokalizacji zakładu) – kwas siarkowy, kwas solny, trójchloroetylen, wodorotlenek sodu, strefa zagrożenia w razie awarii 90 m.

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii dotyczy również następujących obiektów i terenów:

- stacje i bazy paliw z etyliną, olejem napędowym i gazem propan-butan, razem 9 obiektów – zagrożenie wybuchem,
- transport cysternami samochodowymi etyliny, oleju napędowego i gazu propan-butan (do stacji paliw), oleju opałowego (do kotłowni), gazu propan-butan w butlach, amoniaku i innych związków toksycznych – wzdłuż dróg: krajowej nr 16, wojewódzkich nr 521 i 536 i dojazdowych do obiektów,
- transport kolejowy – m.in. kwasu siarkowego, dwutlenku siarki, kwasu chlorosulfonowego i chloru,
- gazociągi średniego ciśnienia ze stacjami redukcyjnymi – potencjalne zagrożenie wybuchem.

Zagrożenia naturalne

Według strony internetowej RZGW w Gdańsku nie wyznacza się obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w Iławie.

Potencjalnymi obszarami zagrożenia powodzią są przede wszystkim tereny zalewowe rzeki Iławki (szczególnie między j. Jeziorak i jazem przy ul. Kościuszki, stan alarmowy 99,72 m n.p.m.) i Strugi Tynwałd (zw. k. Iławskim). Koniecznym wydaje się udrożnienie przepływu Młynówki (kanału młyńskiego) pod ul. Kościuszki jako kanału ulgi dla rzeki Iławki z jednoczesną realizacją tamże – przepławki dla ryb, co wymagać będzie przebudowy sieci infrastruktury technicznej przebiegającej obecnie pod ul. Kościuszki w poprzek kanału. Należy również uregulować właściwy odpływ Strugi Tynwałd do rzeki Iławki.

W Iławie nie zostały wyznaczone tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

7.6. Ocena istniejącej infrastruktury ochrony środowiska

Zaopatrzenie w wodę

96,9 % ludności Iławy korzysta z sieci wodociągowej (wg US, stan na 31 XII 2008 r.). 99,8 % mieszkań wyposażonych jest w instalacje wodociągowe (wg US, stan na 31 XII 2008 r.). 96,3 % mieszkań w Iławie korzysta z łazienki (wg US, stan na 31 XII 2008 r.).

Sieć wodociągowa o długości 96,7 km (wg US, stan na 31 XII 2008 r.) powiązana jest z ujęciem komunalnym w Iławie, wykorzystującym wody trzeciorzędowe z warstwą wodonośną na głębokości 230-250 m, z 6 studniami o głębokości 301-330 m o wydajności 40 – 120 m³/h oraz 2 czwartorzędowe studnie awaryjne o głębokości 140 m i 124 m o wydajności 120 m³/h i 140 m³/h. W październiku 2000 r. oddano do użytku stację uzdatniania wody z technologią oparta o metodę Culligana. Przewymiarowanie sieci wodociągowej powoduje wtórne zanieczyszczenie wody pitnej, szczególnie odczuwalne przez mieszkańców Osiedla Lipowy Dwór, gdzie dochodzi woda ze zwiększoną mętnością i ponadnormatywną zawartością żelaza. Na niektórych odcinkach sieci wodociągowej występują rury azbestowo-cementowe (Osiedle Lubawskie).

Zabudowa rekreacyjna i mieszkaniowa na wyspie Wieka Żuława korzysta z lokalnego ujęcia i wodociągu. Z lokalnych ujęć i studni korzysta zabudowa mieszkaniowa we wschodniej (ujęcie w Nowej Wsi) i południowej części miasta.

Na terenie miasta występuje 10 studni publicznych z pompą ręczną (źródło uliczne).

Zakład Karny, Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego „Iława” i Szpital Powiatowy korzystają z własnych ujęć, a wszystkie pozostałe obiekty produkcyjne korzystają z sieci wodociągowej.

Najbardziej wodochłonne zakłady w mieście Iława to:

- a) Iławskie Zakłady Drobiarskie ANIMEX
- b) Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego „Iława” (ogłoszono upadłość 19 listopada 2009 r.)
- c) Zakład Karny.

Gospodarka wodą w przemyśle w Iławie		
zużycie wody na potrzeby przemysłu	tys.m3	288
pobór wód podziemnych	tys.m3	137
pobór wód powierzchniowych	tys.m3	151

wg US, stan na 31 XII 2008 r.

Kanalizacja sanitarna

93 % ludności Iławy korzysta z sieci kanalizacyjnej (wg US, stan na 31 XII 2008 r.).

Miejską kanalizacją sanitarną nie są objęte: wyspa Wielka Żuława, ulica Kolejowa, Warszta-towa, Towarowa oraz część ulic Lubawskiej, Wojska Polskiego i Lipowy Dwór, a także zabudowa niepodłączona na „końcówkach” sieci kanalizacyjnej.

Sieć kanalizacyjna o długości 100,4 km (wg US, stan na 31 XII 2008 r.) odprowadza ścieki z zabudowy mieszkaniowej, usługowej i części zabudowy produkcyjnej z Iławy – do nowoczesnej miejskiej oczyszczalni ścieków w Diarnach (wiejska gmina Iława). Oczyszczalnia ta obsługująca oprócz miasta również aglomerację (ściekową) Iława (obejmującą miejscowości wokół miasta) – jest oczyszczalnią biologiczną z podwyższonym usuwaniem związków azotu i fosforu, spełniającą standardy odprowadzanych ścieków.

92,3 % ścieków komunalnych z terenu miasta Iława (wg US, stan na 31 XII 2008 r.) – jest oczyszczanych biologicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Bezodpływowe zbiorniki na ścieki posiadają m.in. następujące zakłady: MM Szynaka Living, Rolimpex, Stolwax, Radex.

Uciążliwe zakłady zrzucające ścieki poza kanalizacją miejską to:

- Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego „Iława” S.A. (ogłoszono upadłość 19 listopada 2009 r.) zrzucające ścieki technologiczne na tereny leśne (tzw. oczyszczalnia leśna) w okolicach Smolnik (7 km od zakładu, wiejska gmina Iława) w ilości do 510 000 m³/rok (w 2008 r. około 191 000 m³/rok), średnio 4 500 m³/dobę w czasie trwania kampanii z reguły rozpoczynającej się od września – co powoduje przenawożenie siedliska i potencjalne zagrożenie dla czystości Drwęcy, oddalonej o 1 km,
- Zakład Taboru (PKP), ul. Wojska Polskiego 35 w przeszłości zrzucił słabo podczyszczone ścieki technologiczne i socjalne z dużym udziałem substancji ropopochodnych do rowu i następnie do j. Łąka (Łackie, Lonken) w zlewni Strugi Radomno, będącej częścią chronionej zlewni rzeki Drwęcy; drugi zrzut ścieków socjalno-bytowych istniał do stawu bezodpływowego.

Dane statystyczne dotyczące gospodarki ściekowej w przemyśle w Ławie przedstawia tabela poniżej:

Oczyszczalnie przemysłowe		
oczyszczalnie mechaniczne		2
przepustowość projektowa oczyszczalni - mechaniczne	m3/dobę	135
Przemysłowe oczyszczanie ścieków		
ścieki odprowadzone ogółem	tys.m3	295
ścieki odprowadzone do sieci kanalizacyjnej	tys.m3	104
ścieki odprowadzane bezpośrednio do wód lub do ziemi	tys.m3	191
ścieki wymagające oczyszczania ze ścieków odprowadzonych bezpośrednio do wód lub do ziemi	tys.m3	191
ścieki oczyszczane razem	tys.m3	22
ścieki oczyszczane mechanicznie	tys.m3	22
ścieki nie oczyszczane	tys.m3	169
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach odprowadzonych do wód lub do ziemi		
BZT5	kg/rok	278
ChZT	kg/rok	1 249
zawiesina	kg/rok	482
chlorki i siarczany	kg/rok	4324

wg US, stan na 31 XII 2008 r.

W Ławie uruchomiono punkt zlewny na ścieki z jednostek pływających w porcie przy ul. Sienkiewicza.

Kanalizacja deszczowa

Miejska sieć kanalizacji deszczowej obejmuje 5 zlewni:

- zlewnia południowa – Strugi Radomno (Rowu Marzyńskiego), jez. Mułek, stawów na południu – obejmuje 14 wylotów bez separatorów,
- zlewnia j. Mały Jeziorak – obejmuje 6 wylotów z separatorami i 6 wylotów punktowych z ul. Mickiewicza bez separatorów
- zlewnia rzeki Ławki i j. Ławskiego Małego – obejmuje 10 wylotów bez separatorów i 2 z separatorami utrzymywane przez IZNS (*planowana zmiana lokalizacji zakładu*) i ANIMEX,
- zlewnia j. Jeziorak – obejmuje 5 wylotów z separatorami,
- zlewnia Strugi Tynwałd (k. Ławskiego) – obejmuje 2 wyloty bez separatorów i 3 z separatorami.

Zaopatrzenie w gaz

81,8 % ludności Ławy korzysta z sieci gazowej (wg US, stan na 31 XII 2008 r.).

10,6 % ludności Ławy używa gazu do ogrzewania mieszkania (wg US, stan na 31 XII 2008 r., przeliczone).

Długość sieci gazowej wynosi 76,87 km (wg US, stan na 31 XII 2008 r.), głównie gazociągów niskiego ciśnienia, a także średniego ciśnienia.

Miasto Ława zasilane jest przez stację redukcyjno-pomiarową I⁰ o przepustowości 3000 m³/h, która zlokalizowana jest w miejscowości Nowa Wieś i łączy gazociąg magistralny wysokiego ciśnienia DN 125 z miejską siecią gazowniczą.

Ponadto na terenie miasta znajdują się stacje redukcyjne II⁰:

- przy ul. Jagiellończyka o przepustowości – 1500 m³/h
- przy ul. Wojska Polskiego o przepustowości – 1500 m³/h
- przy ul. Zielonej o przepustowości – 320 m³/h

Pozostałe 4 stacje redukcyjne II⁰ należą do właścicieli prywatnych.

Większe kotłownie gazowe są zlokalizowane m.in. w następujących miejscach: przy ul. Ostródzkiej 48 C (o mocy 0,405 MWt), Zakład Karny (o mocy 1,1 MWt), Szpital Powiatowy (gazowo-olejowa o mocy 1,4 MW), Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego „Ława” (gazowo-olejowa) – ogłoszono upadłość 19 listopada 2009 r.

Zaopatrzenie w ciepło

93,6 % mieszkań w Ławie wyposażonych jest w instalacje centralnego ogrzewania (wg US, stan na 31 XII 2008 r.) zasilane w ciepło z :

- indywidualnych źródeł – przede wszystkim Osiedle Gajerek, Osiedle Lipowy Dwór, Osiedle Lubawskie i częściowo Osiedle Ostródzkie
- kotłowni nr 1 (ul. Wojska Polskiego) i nr 2 (ul. Ostródzka 54) „Energetyki Ciepłej” – współspalanie mialu węglowego i biomasy
- pozostałych kotłowni.

Większe kotłownie gazowe są zlokalizowane m.in. w następujących miejscach: przy ul. Ostródzkiej 48 C (o mocy 0,405 MW_t), Zakład Karny (o mocy 1,1 MW_t), Szpital Powiatowy (gazowo-olejowa o mocy 1,4 MW), Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego „Iława” (gazowo-olejowa) – ogłoszono upadłość 19 listopada 2009 r.

Gospodarka odpadami

System gospodarki odpadami w Iławie funkcjonuje w oparciu o Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Rudnie.

W Iławie zlokalizowana została stacja przeładunkowa odpadów.

Zamknięte z dniem 30.04.2007 r. składowisko odpadów w Iławie jest w trakcie rekultywacji. Zamknięty mogilnik odpadów niebezpiecznych przewidziany jest do likwidacji.

Stan istniejący i projektowany gospodarki odpadami w Iławie zostanie przedstawiony szczegółowo w nowo opracowanym „Planie gospodarki odpadami dla miasta Iławy” w nawiązaniu do następujących dokumentów:

- „Plan Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko” aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015” (załącznik do Uchwały Nr XVIII/46/2010 Zgromadzenia Związku Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko” z dnia 25 marca 2010 r.)
- „Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Iławskiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-2016” (załącznik do Uchwały Nr XXXV/228/09 Rady Powiatu Iławskiego z dnia 29 grudnia 2009 r.).

Odpady zawierające azbest usuwane są sukcesywnie z terenu Iławy w oparciu o „Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla miasta Iława na lata 2009-2030” (załącznik do Uchwały Nr XXXII/455/09 Rady Miejskiej w Iławie z dnia 28 stycznia 2009 r.)

8. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Główne tendencje to:

- dalszy wzrost poziomu hałasu i zanieczyszczeń motoryzacyjnych powietrza wzdłuż ulic tranzytowych,
- zmniejszenie poziomu hałasu i zanieczyszczeń motoryzacyjnych powietrza w centralnej części miasta w związku ze zrealizowaną małą obwodnicą wschodnią oraz po zrealizowaniu małej obwodnicy północnej,
- stopniowa poprawa stanu czystości wód powierzchniowych w związku z – postępującą rozbudową systemu kanalizacji sanitarnej miasta i gmin sąsiednich oraz planowaną realizacją nowych urządzeń podczyszczających na wylotach ścieków deszczowych,
- zwiększenie masy wytwarzanych odpadów komunalnych, w tym niebezpiecznych,
- postępująca selektywna zbiórka odpadów komunalnych połączona z ich odzyskiem,
- powiększanie się powierzchni terenów utwardzonych o przyspieszonym odpływie powierzchniowym.

W granicach administracyjnych Iławy po ustaniu oddziaływań człowieka pojawiłaby się następujące zbiorowiska potencjalnej roślinności naturalnej:

- grądy subatlantyckie bukowo-dębowo-grabowe,
- żyzna buczyna niżowa,
- ols środkowoeuropejski,
- niżowe łągi olszowe i jesionowo-olszowe,
- kontynentalny bór mieszany,
- kontynentalny bór bagienny.

9. Cele i problemy ochrony środowiska w projektowanym dokumencie

Cele i problemy ochrony środowiska w ustaleniach projektu planu przedstawiają się następująco:

- a) W STREFIE ZIELENI I WÓD – wyznaczenie na rysunku wraz ze stosownymi zapisami
 - ZN tereny zieleni naturalnej
 - ZP tereny zieleni urządzonej
 - ZI tereny zieleni izolacyjnej
 - ZL tereny lasów
 - ZLz tereny zalesień
 - ZLp, ZLpt tereny parków leśnych
 - WS tereny wód powierzchniowych
- b) W ZAKRESIE ARCHITEKTURY I KRAJOBRAZU MIASTA, w tym ustalenia dotyczące m.in.
 - elementów krajobrazu, będących symbolami tożsamości miasta
 - elementów kształtujących krajobraz miasta
 - działań na rzecz procesów rewitalizacji
 - zasad kształtowania architektury w obszarze miasta
 - zasad kształtowania kolorystyki elewacji
- c) W ZAKRESIE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, w tym ustalenia dotyczące m.in.
 - obiektów wpisanych do rejestru zabytków
 - obiektów wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków
 - obiektów proponowanych do gminnej ewidencji zabytków
 - stanowisk archeologicznych
 - zasad ochrony konserwatorskiej
 - stref ochrony konserwatorskiej
- d) W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO, w tym ustalenia dotyczące m.in.
 - Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego i jego otuliny
 - Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Lasy Iławskie”
 - Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Ostoja Iławska”

- Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego (część A)
- Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy
- Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP Nr 210 „Iława
- regionalnego korytarza ekologicznego
- lokalnych korytarzy ekologicznych
- obszar ograniczonego ruchu jednostek pływających
- potencjalnych użytków ekologicznych
- proponowane pomniki przyrody
- proponowany zespół pomników przyrody
- systemu zieleni w mieście
- zasad obowiązujących w procesie realizacji planu.

10. Przewidywane oddziaływania, w tym na Obszary Natura 200

10.1. Przewidywane oddziaływania ustaleń projektu planu – na Obszary Natura 2000

Przewidywane oddziaływania ustaleń projektu planu – na Obszary Natura 2000											
na	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stale	chwilowe	pozytywne	negatywne
różnorodność biologiczną	+	+		+						+	
ludzi											
zwierzęta	+	+		+						+	
rośliny	+	+		+						+	
wodę											
powietrze											
powierzchnię ziemi											
krajobraz	+	+		+						+	
klimat											
zasoby naturalne											
zabytki											
dobra materialne											

brak oddziaływania (pusta kratka)

+ przewidywane pozytywne oddziaływania

– przewidywane niewielkie negatywne oddziaływania

-- przewidywane znaczące negatywne oddziaływania

10.2. Przewidywane oddziaływania ustaleń projektu planu – na Park Krajobrazowy Pojezierza Ilawskiego

Przewidywane oddziaływania ustaleń projektu planu – na Park Krajobrazowy Pojezierza Ilawskiego											
na	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	chwilowe	pozytywne	negatywne
różnorodność biologiczną	+	+		+						+	
ludzi											
zwierzęta	+	+		+						+	
rośliny	+	+		+						+	
wodę											
powietrze											
powierzchnię ziemi											
krajobraz	+	+		+						+	
klimat											
zasoby naturalne											
zabytki											
dobry materialne											

- brak oddziaływania (pusta kratka)
- + przewidywane pozytywne oddziaływania
- przewidywane niewielkie negatywne oddziaływania
- przewidywane znaczące negatywne oddziaływania

10.3. Przewidywane oddziaływania ustaleń projektu planu – na obszary chronionego krajobrazu

Przewidywane oddziaływania ustaleń projektu planu – na obszary chronionego krajobrazu											
na	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stale	chwilowe	pozytywne	negatywne
różnorodność biologiczną	+/-	+/-				+/-	+/-				
ludzi	+	+				+	+			+	
zwierzęta	+/-	+/-				+/-	+/-				
rośliny	+/-	+/-				+/-	+/-				
wodę	+/-	+/-				+/-	+/-				
powietrze	+	+				+	+			+	
powierzchnię ziemi											
krajobraz	+/-	+/-				+/-	+/-				
klimat	+	+				+	+			+	
zasoby naturalne											
zabytki											
doobra materialne											

brak oddziaływania (pusta kratka)

+ przewidywane pozytywne oddziaływania

- przewidywane niewielkie negatywne oddziaływania

-- przewidywane znaczące negatywne oddziaływania

10.4. Przewidywane oddziaływania ustaleń projektu planu – na pozostałe tereny

Przewidywane oddziaływania ustaleń projektu planu – na pozostałe tereny											
na	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	chwilowe	pozytywne	negatywne
różnorodność biologiczną	+/-	+/-				+/-	+/-				
ludzi	+	+				+	+			+	
zwierzęta	+/-	+/-				+/-	+/-				
rośliny	+/-	+/-				+/-	+/-				
wodę	+	+				+	+			+	
powietrze	+	+				+	+			+	
powierzchnię ziemi	+	+				+	+			+	
krajobraz	+/-	+/-				+/-	+/-				
klimat	+	+				+	+			+	
zasoby naturalne											
zabytki											
dobry materialne											

brak oddziaływania (pusta kratka)

- + przewidywane pozytywne oddziaływania
- przewidywane niewielkie negatywne oddziaływania
- przewidywane znaczące negatywne oddziaływania

10.5. Wnioski dotyczące przewidywanych oddziaływań

Wnioski dotyczące przewidywanych oddziaływań ustaleń projektu planu są następujące:

- ⇒ **na Obszary Natura 2000 – przewiduje się pozytywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie i skumulowane na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny i krajobraz;** nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na Obszary Natura 2000; nie nastąpi pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony zostały wyznaczone Obszary Natura 2000; nie zaistnieje negatywny wpływ na gatunki, dla których ochrony zostały wyznaczone Obszary Natura 2000; nie nastąpi pogorszenie integralności Obszarów Natura 2000 i ich powiązań z innymi obszarami chronionymi
- ⇒ **na Park Krajobrazowy Pojezierza Iławskiego – przewiduje się pozytywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie i skumulowane na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny i krajobraz**
- ⇒ **na obszary chronionego krajobrazu**
 - **przewiduje się pozytywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, średnioterminowe i długoterminowe – na ludzi, powietrze i klimat**
 - oraz częściowo pozytywne/częściowo niewielkie negatywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, średnioterminowe i długoterminowe – na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę i krajobraz.**
- ⇒ **na pozostałe tereny**
 - **przewiduje się pozytywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, średnioterminowe i długoterminowe – na ludzi, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi i klimat**
 - oraz częściowo pozytywne/częściowo niewielkie negatywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, średnioterminowe i długoterminowe – na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny i krajobraz.**

10.6. Pozytywne ustalenia projektu planu i tereny potencjalnie uciążliwe

1) Jednostka planistyczna A – rys. 1A

Pozytywne ustalenia:

- ZP tereny zieleni urządzonej
- ZI tereny zieleni izolacyjnej
- WS wody powierzchniowe
- istniejące i projektowane akcenty i dominanty architektoniczne
- strefy terenów eksponowanych
- punkty widokowe
- ciągi widokowe
- Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP „Hawa”
- granica Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy *(do niewielkiej korekty)*
- granice lokalnych korytarzy ekologicznych *(zgodnie z tekstem uchwały na rysunku występuje regionalny korytarz ekologiczny rzeki Iławki)*
- potencjalny obszar zagrożenia powodzią
- ustalenia w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Tereny potencjalnie uciążliwe:

- KDG ulice główne: ul. Konstytucji 3 Maja, ul. J. Dąbrowskiego, ul. Niepodległości, ul. Kościuszki, ul. Królowej Jadwigi, ul. Jana III Sobieskiego
- KDZ ulica zbiorcza: ul. Grunwaldzka.

2) Jednostka planistyczna B – rys. 1B

Pozytywne ustalenia:

- ZN tereny zieleni naturalnej
- ZP tereny zieleni urządzonej
- ZI tereny zieleni izolacyjnej
- ZL tereny lasów
- ZLz tereny zalesień
- WS wody powierzchniowe
- istniejące i projektowane akcenty i dominanty architektoniczne

- strefy terenów eksponowanych
- punkty widokowe
- ciągi widokowe
- Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP „Iława”
- granice lokalnych korytarzy ekologicznych
- ustalenia w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Tereny potencjalnie uciążliwe:

- UP tereny zabudowy usług produkcyjnych i składów
- KDG ulice główne: ul. Marii Curie Skłodowskiej, ul. Wiejska, ul. Gen. W. Andersa, ul. Jana III Sobieskiego oraz odcinki ulic bez nazwy
- KDZ ulice zbiorcze: ul. Smolki, ul. Wojska Polskiego, ul. 1-go Maja, ul. Kopernika, ul. Kardynała Wyszyńskiego
- Główny Punkt Zasilania Elektroenergetycznego
- korytarze techniczne linii 110 kV
- tereny kolejowe PKP.

3) Jednostka planistyczna C – rys. 1C-a

Pozytywne ustalenia:

- ZL tereny lasów i tereny lasów ochronnych
- ZLz tereny zalesień (*warto rozważyć zamianę na ZN zieleń naturalna dla ochrony ewentualnych żerowisk ptaków*)
- ZLp tereny parku leśnego (*warto umieścić jednocześnie na rysunku oznaczenie lasów ochronnych*)
- ZN tereny zieleni naturalnej
- WS wody powierzchniowe
- punkty widokowe
- ciągi widokowe
- Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP „Iława”
- granica Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego
- granica otuliny Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego
- granica Obszaru Natura 2000
- granica Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego – część A
- granice lokalnych korytarzy ekologicznych

- obszar ograniczonego ruchu jednostek pływających.

Tereny potencjalnie uciążliwe:

- KDG ulice główne tj. drogi główne w ciągu drogi krajowej nr 16 i w ciągu drogi wojewódzkiej nr 521
- most na Wyspę Wielką Żuława
- dodatkowo – nieumieszczony na rysunku planu (zachodnia część) – istniejący korytarz techniczny linii 110 kV.

4) Jednostka planistyczna C (Wyspa Wielka Żuława)– rys. 1C-b

Pozytywne ustalenia:

- ZP tereny zieleni urządzonej (w północnej i południowej części wyspy lepiej zamienić oznaczenie na ZL tereny lasów ze względu na ochronę cennego niżowego łągu jesionowo-olszowego, będącego priorytetowym siedliskiem przyrodniczym 91E0-3)
- WS wody powierzchniowe
- strefy terenów eksponowanych
- punkty widokowe
- ciągi widokowe
- granica Obszaru Natura 2000
- otulina Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego
- Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego – część A
- ustalenia w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Tereny potencjalnie uciążliwe:

- most na Wyspę Wielką Żuława.

5) Jednostka planistyczna C – rys. 1C-c

Pozytywne ustalenia:

- ZP tereny zieleni urządzonej
- ZI tereny zieleni izolacyjnej
- ZL tereny lasów
- ZLp tereny parku leśnego
- ZLpt tereny parku leśnego z usługami turystycznymi

- wody powierzchniowe
- istniejące i projektowane akcenty i dominanty krajobrazowe
- Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP „Iława”
- granica otuliny Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego
- granica Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego – część A
- granice lokalnych korytarzy ekologicznych
- pomniki przyrody (proponowane)
- zespół drzew pomnikowych (proponowane)
- ustalenia w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Tereny potencjalnie uciążliwe:

- KDG ulice główne: ul. H. Sienkiewicza, ul. Konstytucji 3-go Maja, ul. Biskupska
- KP duży parking w zachodniej części
- most w kierunku Wyspy Wielka Żuława
- tereny kolejowe PKP.

6) Jednostka planistyczna D – rys. 1D

Pozytywne ustalenia:

- ZN tereny zieleni naturalnej
- ZP tereny zieleni urządzonej
- ZL tereny lasów
- wody powierzchniowe
- strefy terenów eksponowanych
- Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP „Iława”
- granica Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego
- granica Obszaru Natura 2000
- granica Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego – część A (*jest w objaśnieniach, ale brak na rysunku*)
- granica otuliny Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego (*wymaga korekty*)
- granica Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy (*wymaga niewielkiej korekty*)
- granice lokalnych korytarzy ekologicznych (*zgodnie z tekstem uchwały na rysunku występuje również regionalny korytarz ekologiczny rzeki Iławki*)

- potencjalny obszar zagrożenia powodzią
- ustalenia w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Tereny potencjalnie uciążliwe:

- KDG ulice główne: część ul. J. Dąbrowskiego, obwodnica północna
- KDZ ulice zbiorcze: część ul. J. Dąbrowskiego, ul. Lipowy Dwór, ul. Zalewska
- KDL alt ulica lokalna alternatywna (*przez korytarz ekologiczny Strugi Tynwałd*)

7) Jednostka planistyczna E – rys. 1E

Pozytywne ustalenia:

- ZN tereny zieleni naturalnej
- ZP tereny zieleni urządzonej
- ZI tereny zieleni izolacyjnej
- ZL tereny lasów
- WS wody powierzchniowe
- Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP „Iława”
- granica Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy (*wymaga niewielkiej korekty*)
- granice lokalnych korytarzy ekologicznych (*zgodnie z tekstem uchwały na rysunku występuje również regionalny korytarz ekologiczny rzeki Iławki*)
- pomniki przyrody (*na tym rysunku jest jeden pomnik przyrody*)
- potencjalny obszar zagrożenia powodzią
- ustalenia w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Tereny potencjalnie uciążliwe:

- KDG, KDG alt. ulice główne: ul. Ostródzka, al. Jana Pawła II, obwodnica północna, ulica bez nazwy wzdłuż linii kolejowej
- KDZ ulice zbiorcze: ul. Ziemowita, ulica bez nazwy
- KDL alt ulica lokalna alternatywna (*przez korytarz ekologiczny Strugi Tynwałd*)
- EC kotłownia miejska
- P tereny zabudowy przemysłowej, baz magazynowych, transportowych i budownictwa
- UP tereny zabudowy usług produkcyjnych i składów
- UPM tereny zabudowy usług produkcyjnych i składów z mieszkaniem właściciela

- ZO/UPM tereny ogrodów działkowych z możliwością przekształcenia na tereny zabudowy produkcyjnej

8) Jednostka planistyczna F – rys. 1F-a

Pozytywne ustalenia:

- ZN tereny zieleni naturalnej
- ZP tereny zieleni urządzonej
- ZI tereny zieleni izolacyjnej
- ZL tereny lasów i lasów ochronnych
- ZLz tereny zalesień (*bez teremu na glebach organicznych, na zachód od mostu drogowego*)
- WS wody powierzchniowe
- istniejące i projektowane akcenty i dominanty architektoniczne
- strefy terenów eksponowanych
- punkty widokowe
- ciągi widokowe
- Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP „Iława”
- granica Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy
- granice lokalnych korytarzy ekologicznych (*zgodnie z tekstem uchwały na rysunku występuje regionalny korytarz ekologiczny rzeki Iławki*)
- potencjalne użytki ekologiczne
- potencjalny obszar zagrożenia powodzią
- ustalenia w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Tereny potencjalnie uciążliwe:

- KDG, KDG alt. ulice główne: ul. Lubawska, al. Jana Pawła II, ulica bez nazwy wzdłuż linii kolejowej
- KDZ ulica zbiorcza: ul. Piaskowa
- K główna przepompownia
- korytarze techniczne linii 110 kV
- tereny kolejowe PKP
- P tereny zabudowy przemysłowej, baz magazynowych, transportowych i budownictwa
- UP tereny zabudowy usług produkcyjnych i składów
- UPM tereny zabudowy usług produkcyjnych i składów z mieszkaniem właściciela

9) Jednostka planistyczna F – rys. 1F-b

Pozytywne ustalenia:

- ZN tereny zieleni naturalnej
- ZP tereny zieleni urządzonej
- ZI tereny zieleni izolacyjnej
- ZL tereny lasów i lasów ochronnych (*brak w objaśnieniach*)
- ZLz tereny zalesień
- WS wody powierzchniowe
- istniejące i projektowane akcenty i dominanty architektoniczne
- granice lokalnych korytarzy ekologicznych
- granica Głównego Zbiornik Wód Podziemnych GZWP Nr 210 „Ława”
- do rekultywacji – tereny wysypiska (*składowiska*) śmieci (*odpadów*) i wyrobiska
- ustalenia w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Tereny potencjalnie uciążliwe:

- KDGP droga główna ruchu przyspieszonego (*jest na rysunku, brak w objaśnieniach*) – obwodnica południowa
- KDG, ulica główna bez nazwy
- KDZ ulica zbiorcza: ul. Wojska Polskiego
- KU stacje paliw
- EC kotłownia miejska
- ZU zakład utylizacji (*jest to stacja przeladunkowa odpadów*)
- korytarze techniczne linii 110 kV
- tereny kolejowe PKP
- P tereny zabudowy przemysłowej, baz magazynowych, transportowych i budownictwa
- UP tereny zabudowy usług produkcyjnych i składów
- UPM tereny zabudowy usług produkcyjnych i składów z mieszkaniem właściciela.

10) Jednostka planistyczna G – rys. 1G

Pozytywne ustalenia:

- ZN tereny zieleni naturalnej
- ZP tereny zieleni urządzonej
- ZI tereny zieleni izolacyjnej
- ZLz tereny zalesień
- WS wody powierzchniowe
- przepławka
- strefy terenów eksponowanych
- Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP „Iława”
- granica Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy (*wymaga niewielkiej korekty*)
- granice lokalnych korytarzy ekologicznych (*zgodnie z tekstem uchwały na rysunku występuje regionalny korytarz ekologiczny rzeki Iławki*)
- potencjalny obszar zagrożenia powodzią
- ustalenia w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Tereny potencjalnie uciążliwe:

- KDG, KDG alt. ulice główne: ul. Kościuszki, ulica bez nazwy wzdłuż linii kolejowej
- UPM tereny zabudowy usług produkcyjnych i składów z mieszkaniem właściciela.

11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Ze względu na dużą odległość do granicy państwa oraz ustalenia projektu planu w zakresie ochrony – nie przewiduje się negatywnego oddziaływania projektu planu na środowisko w kontekście transgranicznym.

12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą

Propozycje rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą są następujące:

- ⇒ w związku z koniecznością zapewnienia dobrego stanu czystości wód powierzchniowych Jez. Jeziorak i wód podziemnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 210 „Iława”

oraz koniecznością zapewnienia wysokiej jakości wody pitnej – w ustaleniach planu należy uzależnić wprowadzenie nowej zabudowy i nowych terenów zainwestowania na Wyspie Wielka Żuława od realizacji dwóch inwestycji:

- podłączenia wyspy do miejskiej zbiorczej kanalizacji sanitarnej połączonej z oczyszczalnią ścieków w Dziarnach; po realizacji kanalizacji sanitarnej ustalenie obowiązku podłączenia się do niej wszystkich obiektów na wyspie
- podłączenia wyspy do miejskiej systemy zaopatrzenia w wodę tj. do wodociągów miejskich połączonych z komunalnym ujęciem wód podziemnych

⇒ zrezygnować na rysunkach Nr 1D i Nr 1E z KDL alt (ulica lokalna alternatywna) w poprzek korytarza ekologicznego Strugi Tynwałd (o znaczeniu biologiczno-klimatyczno-hydrologicznym) w rynnowej formie dolinnej wraz z łąkami wilgotnymi na glebach organicznych; można dopuścić ewentualnie jedynie trasę rowerową i pieszą o nawierzchni naturalnej przepuszczalnej dla wody.

13. Rozwiązania alternatywne oraz propozycje uzupełnień i poprawek

Propozycje rozwiązań alternatywnych są następujące:

- ⇒ na rysunku Nr 1A we wschodniej części terenu UT1 rozważyć możliwość wrysowania terenu zieleni urządzonej ZP lub zieleni izolacyjnej ZI lub przesunąć nieprzekraczalną linię zabudowy – w celu zachowania istniejących tam drzew i krzewów
- ⇒ na rysunku Nr 1C-a zamiast ZLz tereny zalesień (dwa tereny) rozważyć wrysowanie terenów zieleni naturalnej ZN dla ochrony ewentualnych żerowisk ptaków
- ⇒ na rysunku Nr 1C-b zamiast ZP tereny zieleni urządzonej w północnej i południowej części Wyspy Wielka Żuława rozważyć wrysowanie terenów lasów ZL ze względu na ochronę cennego niżowego łągu jesionowo-olszowego (priorytetowe siedlisko przyrodnicze 91E0-3)
- ⇒ na rysunku Nr 1C-b rozważyć możliwość krajobrazowego wyeksponowania miejsca po staropruskim grodzie z X-XIII w. wpisanym do rejestru zabytków (teren UT5-a) oraz miejsca po grodzie wykonanym w 1973 r. na potrzeby filmu „Gniazdo” (północna część terenu UT4)
- ⇒ na rysunku Nr 1C-c w zachodniej części terenu MWU rozważyć możliwość wrysowania terenu zieleni urządzonej ZP lub zieleni izolacyjnej ZI lub przesunąć nieprzekraczalną linię zabudowy – z jednoczesnym poszerzeniem lokalnego korytarza ekologicznego o znaczeniu klimatyczno-hydrologicznym

- ⇒ na rysunku Nr 1C-c w południowej części terenu U rozważyć możliwość wrysowania terenu zieleni urządzonej ZP lub zieleni izolacyjnej ZI lub przesunąć nieprzekraczalną linię zabudowy – w celu zachowania istniejących tam drzew i krzewów
- ⇒ na rysunku Nr 1C-c we wschodniej części terenu UT16 w granicach lokalnego korytarza ekologicznego rozważyć wrysowanie wzdłuż cieku terenu zieleni naturalnej ZN lub zieleni izolacyjnej ZI
- ⇒ na rysunku Nr 1D teren MNU na granicy działek nr 322/3 i 323 w zagłębieniu rozważyć wrysowanie (*wcześniej występowały tu gleby organiczne, a obecnie wody powierzchniowe*) – wód powierzchniowych WS lub terenu zieleni naturalnej ZN lub terenu zieleni urządzonej ZP
- ⇒ na rysunku Nr 1E południowa, wschodnia i zachodnia część terenu UT3, zachodnia część sąsiedniego terenu UPM oraz przylegające części terenu MNU (w zagłębieniu) – ze względu na grunty organiczne, lokalne zagłębienia, drzewa i krzewy oraz wody powierzchniowe – rozważyć wrysowanie terenu zieleni naturalnej ZN lub terenu zieleni urządzonej ZP
- ⇒ na rysunku Nr 1E teren UPM część działek nr 20/14 i 21/11 – ze względu na grunty organiczne i lokalne zagłębienie okresowo podmokłe – rozważyć wrysowanie terenu zieleni naturalnej ZN lub terenu zieleni urządzonej ZP lub terenu zieleni izolacyjnej ZI lub nieprzekraczalnych linii zabudowy
- ⇒ na rysunku Nr 1E teren UP na granicy trzech działek 25/3 (południowo-wschodnia część), 7/5 i 166 – ze względu na lokalne zagłębienie okresowo podmokłe z roślinnością – rozważyć wrysowanie terenu zieleni naturalnej ZN lub terenu zieleni izolacyjnej ZI lub terenu zieleni urządzonej ZP lub nieprzekraczalnych linii zabudowy
- ⇒ na rysunku Nr 1F-a rozważyć wrysowanie terenu zieleni urządzonej ZP – na granicy terenów MN4 (zachodnia część) i MW (północno-wschodnia część) – w celu zachowania kępy drzew
- ⇒ na rysunku Nr 1F-a zamiast terenu zalesień ZLz (na glebach organicznych, na zachód od mostu drogowego) – rozważyć wrysowanie terenu zieleni naturalnej ZN
- ⇒ na rysunku Nr 1F-b rozważyć niewielkie zmniejszenie zachodniej części terenu UP2 i północnej i wschodniej części terenu UPM (większego) na rzecz terenu zieleni naturalnej ZN i korytarza ekologicznego Strugi Radomno – są to łąki wilgotne na glebach organicznych
- ⇒ na rysunku Nr 1F-b rozważyć wrysowanie w północno-wschodniej części działki nr 30/7 do ul. Lubawskiej – terenu lasu ZL lub terenu zieleni izolacyjnej ZI
- ⇒ na rysunku Nr 1F-b rozważyć wrysowanie we wschodniej części terenu lasów ZL, działka nr 75 – terenu zieleni naturalnej ZN – są to łąki wilgotne na glebach organicznych

Propozycje uzupełnień i poprawek są następujące:

- na rysunku Nr 1A i w objaśnieniach do tego rysunku umieścić zgodnie z tekstem uchwały – proponowany pomnik przyrody – dąb przy ul. Kościelnej
- na rysunku Nr 1A umieścić po korekcie granicę Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy
- w objaśnieniach do rysunku Nr 1A, do rysunku Nr 1F-a i do rysunku Nr 1G zgodnie z tekstem uchwały – zamiast „granice lokalnych korytarzy ekologicznych” wpisać „granice korytarzy ekologicznych” lub „granice regionalnych i lokalnych korytarzy ekologicznych” lub „granice regionalnego korytarza ekologicznego rzeki Iławki”
- na rysunku Nr 1C-a w obrębie ZLp tereny parku leśnego umieścić jednocześnie oznaczenie lasów ochronnych
- na rysunku Nr 1C-a wrysować granice proponowanego (potencjalnego użytku ekologicznego) wraz z uzupełnieniem tekstu uchwały – małe jezioro o pow. 0,57 ha w oddz. 103 i (Nadleśnictwa Iława, obręb Iława) ze względu na cenną faunę owadów
- na rysunku Nr 1C-a w objaśnieniach zamiast „granica Obszaru Natura 2000” wpisać opis dwóch granic: „granica Obszaru Natura 2000 – Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Lasy Iławskie” PLB280005” oraz „granica Obszaru Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Ostoja Iławska” PLH280027” wraz ze stosownym uzupełnieniem w tekście uchwały aktualnych numerów Obszarów Natura 2000
- na rysunku Nr 1C-b w objaśnieniach wpisać: Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP „Iława”
- na rysunkach Nr 1C-b i Nr 1D w objaśnieniach zamiast „granica Obszaru Natura 2000” wpisać: granica Obszaru Natura 2000 – Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Lasy Iławskie” PLB280005”
- na rysunku Nr 1D wrysować granicę Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego (część A) oraz poprawić granicę otuliny Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego i granicę Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy
- do tekstu uchwały dopisać: korytarz ekologiczny o znaczeniu biologiczno - klimatyczno - hydrologicznym wzdłuż Strugi Tynwałd
- w objaśnieniach do rysunku Nr 1D i do rysunku Nr 1E zgodnie z tekstem uchwały – zamiast „granice lokalnych korytarzy ekologicznych” wpisać „granice korytarzy ekologicznych” lub

„granice regionalnych i lokalnych korytarzy ekologicznych” lub „granice regionalnego korytarza ekologicznego rzeki Iławki i lokalnego korytarza ekologicznego Strugi Tynwałd”

- na rysunku Nr 1E i rysunku Nr 1G poprawić granicę Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy
- na rysunku Nr 1F-b w objaśnieniach wpisać: lasy ochronne
- na rysunku Nr 1F-b w objaśnieniach wpisać zamiast „zakład utylizacji” – „stacja przeładunkowa odpadów” oraz zamiast „tereny wysypiska śmieci i wyrobiska do rekultywacji” – „tereny zamkniętego składowiska odpadów do rekultywacji, mogiłek do likwidacji”

14. Streszczenie i wnioski sporządzone w języku niespecjalistycznym

Cele i problemy ochrony środowiska w ustaleniach projektu planu przedstawiają się następująco:

1) W STREFIE ZIELENI I WÓD – wyznaczenie na rysunku wraz ze stosownymi zapisami

- ZN tereny zieleni naturalnej
- ZP tereny zieleni urządzonej
- ZI tereny zieleni izolacyjnej
- ZL tereny lasów
- ZLz tereny zalesień
- ZLp, ZLpt tereny parków leśnych
- WS tereny wód powierzchniowych

2) W ZAKRESIE ARCHITEKTURY I KRAJOBRAZU MIASTA, w tym ustalenia dotyczące m.in.

- elementów krajobrazu, będących symbolami tożsamości miasta
- elementów kształtujących krajobraz miasta
- działań na rzecz procesów rewitalizacji
- zasad kształtowania architektury w obszarze miasta
- zasad kształtowania kolorystyki elewacji

3) W ZAKRESIE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, w tym ustalenia dotyczące m.in.

- obiektów wpisanych do rejestru zabytków
- obiektów wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków
- obiektów proponowanych do gminnej ewidencji zabytków
- stanowisk archeologicznych

- zasad ochrony konserwatorskiej
 - stref ochrony konserwatorskiej
- 4) W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO, w tym ustalenia dotyczące m.in.
- Parku Krajobrazowego Pojezierza Hławskiego i jego otuliny
 - Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Lasy Hławskie”
 - Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Ostoja Hawska”
 - Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Hławskiego (część A)
 - Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy
 - Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP Nr 210 „Hawa
 - regionalnego korytarza ekologicznego
 - lokalnych korytarzy ekologicznych
 - obszar ograniczonego ruchu jednostek pływających
 - potencjalnych użytków ekologicznych
 - proponowane pomniki przyrody
 - proponowany zespół pomników przyrody
 - systemu zieleni w mieście
 - zasad obowiązujących w procesie realizacji planu.

Wnioski dotyczące przewidywanych oddziaływań ustaleń projektu planu są następujące:

- ⇒ na Obszary Natura 2000 – przewiduje się pozytywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie i skumulowane na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny i krajobraz; nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na Obszary Natura 2000; nie nastąpi pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony zostały wyznaczone Obszary Natura 2000; nie zaistnieje negatywny wpływ na gatunki, dla których ochrony zostały wyznaczone Obszary Natura 2000; nie nastąpi pogorszenie integralności Obszarów Natura 2000 i ich powiązań z innymi obszarami chronionymi
- ⇒ na Park Krajobrazowy Pojezierza Hławskiego – przewiduje się pozytywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie i skumulowane na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny i krajobraz
- ⇒ na obszary chronionego krajobrazu

– przewiduje się pozytywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, średnioterminowe i długoterminowe – na ludzi, powietrze i klimat

oraz częściowo pozytywne/częściowo niewielkie negatywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, średnioterminowe i długoterminowe – na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę i krajobraz.

⇒ na pozostałe tereny

– przewiduje się pozytywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, średnioterminowe i długoterminowe – na ludzi, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi i klimat

oraz częściowo pozytywne/częściowo niewielkie negatywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, średnioterminowe i długoterminowe – na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny i krajobraz.

Pozytywne ustalenia projektu planu i tereny potencjalnie uciążliwe przedstawiono dla poszczególnych jednostek planistycznych i dla wszystkich rysunków w rozdziale 10.6.

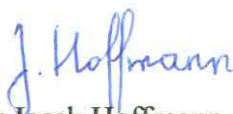
Propozycje rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą są następujące:

⇒ w związku z koniecznością zapewnienia dobrego stanu czystości wód powierzchniowych Jez. Jeziorak i wód podziemnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 210 „Iława” oraz koniecznością zapewnienia wysokiej jakości wody pitnej – w ustaleniach planu należy uzależnić wprowadzenie nowej zabudowy i nowych terenów zainwestowania na Wyspie Wielka Żuława od realizacji dwóch inwestycji:

- podłączenia wyspy do miejskiej zbiorczej kanalizacji sanitarnej połączonej z oczyszczalnią ścieków w Dziarnach; po realizacji kanalizacji sanitarnej ustalenie obowiązku podłączenia się do niej wszystkich obiektów na wyspie
- podłączenia wyspy do miejskiej systemu zaopatrzenia w wodę tj. do wodociągów miejskich połączonych z komunalnym ujęciem wód podziemnych

⇒ zrezygnować na rysunkach Nr 1D i Nr 1E z KDL alt (ulica lokalna alternatywna) w poprzek korytarza ekologicznego Strugi Tynwałd (o znaczeniu biologiczno-klimatyczno-hydrologicznym) w rynnowej formie dolinnej wraz z łąkami wilgotnymi na glebach organicznych; można dopuścić ewentualnie jedynie trasę rowerową i pieszą o nawierzchni naturalnej przepuszczalnej dla wody

Propozycje rozwiązań alternatywnych oraz propozycje uzupełnień i poprawek – zostały szczegółowo przedstawione w rozdziale 13.

mgr Jacek Hoffmann

- biegły nr 0011 z listy Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w zakresie ochrony przyrody (2000 r.)
- biegły nr 0475 z listy Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w zakresie sporządzania prognoz skutków wpływu ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko (1998 r.)